

VILÁGOS SÁG

KOLOZSVAR,
1947 május 14, szerda

A MAGYAR NEPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPI LAPJA

IV. EVF OLYAM.
115 szám

SZTALIN
vezértábornagy
és Harold Stassen
a szovje-amerikai
viszony alakulásáról

Erdély magyarsága a Petőfi-alap felélesztésével biztosítja népfőiskoláit és népi kollégiumait

**A MNSz országos közművelődési értekezlete társadalmi segítséget kér
a demokratikus magyar kulturális intézmények felállítására**

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség központjában működő Országos Közművelődési Bizottság elsősorban rendezett értekezletet az egyes erdélyi vármegyék magyar közművelődési felelőseinek részvételével. A kétnapos tanácskozás során felvetődtek a romániai magyar tanügy, színművészet, irodalom és képzőművészet, muzeumiügy és műemlékvédelem, valamint a szabad művelődés időszaki kérdései, s a közös határozatok a mai gazdasági nehézségek ellenére is bizakodással tölthetnek el bennünket. Az erdélyi magyar kultúra él, fejlődik s egyre szélesebb tömegek demokratikus igényeinek kielégítésére szolgál.

Társadalmi segítség kell a magyar iskolák felszerelésére

A MNSz központi székházának a szombaton reggel Balogh Edgár, az Országos Közművelődési Bizottság elnöke, nyitotta meg a közművelődési felelősök értekezletét. Üdvözölte az értekezleten megjelent tizenhét erdélyi vármegye képviselőit s az egyházak és kulturális intézmények kiküldöttjeit, majd rátért az állami költségvetés parlamenti vitájának ismertetésére.

— *Parlamentari képviselőtünknek* — mondotta — *a román demokrácia* — *és következetes tényleg* — *szövetségben kemény harcot kell megvívnia a nemzeti egyenjogúság ellenségeivel, amíg azonban magyar kulturális intézményeink számára a kellő tétel nem állami költségvetésben kiharcoljuk, társadalmunk sem maradhat élén. Saját erőnkkel kell megalapoznunk új, demokratikus intézményeinket, a népfőiskolákat, népi kollégiumokat, népkönyvtárakat és népi muzeumokat, hogy feltörekvő munkásságunk és földművelésünk alkotó szellemi erejével kapcsolódhassunk be az ország újjáépítésébe.*

A megnyitás után Felszeghy István közoktatásiügyi vezértitkár a magyar iskolák fejlesztésének társadalmi támogatásáról tartott előadást. Gyakorlati példákon igazolta, hogy okos gazdálkodással, hulladékanyagok értékesítésével és a helyi társadalmi érdeklődés kihasználásával milyen eredményesen lehet iskolaépületeink és iskolafelszerelésünk háborús kárait és hiányait pótolni. Bejelentette, hogy a magyar közoktatásiügyi vezértitkárság a Magyar Népi Szövetséggel karöltve intézményesen kívánja megoldani a magyar iskolai önszervezés kérdését.

Az előadást követő felszólalások során feltűntetett Farkas Kálmán szatmárnémeti közművelődési felelős beszámolója tizenhárom szatmárnémeti magyar kollégiumokról, melyek a Petőfi-alap támogatásával, valamint a szatmárnémeti EMKE-kielőkészítő bizottság segítségével működnek. Ugyancsak feltűntetett Kákas István biharmegyei kiküldött jelentése a nagyváradi magyar köznevelési bizottság kulturális csoportjairól.

Megoldódott a felüli színjátszás kérdése

A második előadó, Szentimrei Jenő művészeti vezérfelügyelő ismertetette a vidéki műkedvelő előadók engedélyezésének új eljárást s azokat a könnyítéseket, melyekkel a MNSz közművelődési bizottságai a magyar művészeti előadók felügyelőségével együttműködve a népszokásait vált falusi színpadi színjátszást lényegesen megkönnyítik. Az értekezlet megállapította, hogy a közoktatási bizottságok feladata, hogy a magyar műkedvelő színjátszást támogatják. Az értekezlet megállapította, hogy a közoktatási bizottságok feladata, hogy a magyar műkedvelő színjátszást támogatják.

Az értekezlet megállapította, hogy a közoktatási bizottságok feladata, hogy a magyar műkedvelő színjátszást támogatják.

ványmegyék számára jó vándor-szintársulatokat és vendégszerepléseket kívánt. Válaszában Szentimrei Jenő bejelentette, hogy a magyar művészeti vezérfelügyelőség a vidék számára két magas színvonalú kamaracsoportot állít fel, melyek a magyar népművészet fejlesztésére is felállít egy kálotaszegi és egy székely népi vándorcsoportot.

Szombaton délután került sor az újrateremtő Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület munkaprogramjának megvitásáról. Balogh Edgár, az értekezlet elnöke, ismertetette az EMKE népfőiskolai céljait s felkérte a megyei közművelődési felelősöket, hogy július, augusztus és szeptember órá kérszítsék elő a megyei népfőiskolai előadóképző tanfolyamokat.

A javaslatot követő vita során Tejnor József székelyvári kiküldött a keskenyfilmesekkel történő népfőiskolai oktatást sürgette. Dada Loránd, Szolnok-Doboka közművelődési felelős közösen kidolgozandó népfőiskolai tankönyvet javasolt. Lukács Sándor kiskülföldi kiküldött pedig

az EMKE-ingatlanok magyar közművelődési célokra való felhasználását kérte.

Az értekezlet további folyamán Faragó József egyetemi tanársegéd a népkönyvtárak számbavételéről és újjászervezéséről, Asztalos István író, a Falvak Népe szerkesztője pedig a magyar írók vidéki látogatásainak megszervezéséről tartott előadást. Kván Endre temesvári kiküldött felszólalásában a bánsági magyar írók élénk falusi felvilágosító munkáját ismertetette.

Allásfoglalás a magyar népi zene mellett

Nagy István, a kolozsvári Magyar Zeneművészeti Főiskola igazgatója, zenei anyanyelv ápolásáról tartott előadásában nyilvános énekórák bevezetését javasolta s egyben bejelentette, hogy a főiskola nyáron karnagytozóvátképző tanfolyamot nyit az új magyar kórusművészet ápolására.

Az előadást követő élénk vita elárulta, hogy a dalkultúra ügye szellemi érdeklődésünk előterébe

került. Petelei Sándor marosvásárhelyi kiküldött a zenei anyanyelvnek a gyermekelődásokkal való elkezdését javasolta. Simon János, Udvarhely megye közművelődési felelős a székely diákok falujáró daloscsoportjairól adott számot s Nagy Géza kolozsvári református kollégiumi tanár, a MNSz országos intézőbizottságának tagja járási és megyei dalosünnepélyek rendezését, valamint Bartók és Kodály szellemében elemi és középiskolai dalos-tankönyvek bevezetését javasolta. Az értekezlet egyhangú határozattal ki-mondotta a „Daloljunk együtt” mozgalom felélesztését az új, demokratikus magyar népi dalkultúra megvalósítására.

Végezetül Entz Géza egyetemi tanár a magyar műemlékvédelemről tartott előadást, közölve, hogy az illetékes művészetiügyi miniszterium a Magyar Népi Szövetség javaslatára elismerte a Kolozsvári székelő Országos Magyar Műemlék Bizottságot. Az előadó felvázolta legnagyobb tudományos szervezést, az Erdélyi Múzeum Egyesület nyári munkaprogramját is, melynek legfőbb rendezése a szeptemberi országos vándorgyűlés Nagyenyeden.

Három szeglet a Petőfi-alap javára!

Vasárnap délelőtt került sor a nyári közművelődési munkaterv anyagi alátámasztásának megvita-

tására. Az értekezlet tudomásul vette az 1945-ben létesített Petőfi-alap elszámolását és Lászlóffy Aladár (Torda), Tejnor József (Szatmárnémeti) és Farkas Kálmán (Szatmárnémeti) személyében ellenőröket küldött ki az elszámolás felülvizsgálására.

Az értekezlet felhívással fordult Románia magyar társadalmához a Petőfi-alap támogatása érdekében s e célra városunkon kívül minden magyar lakostól három használható szeg felajánlását kéri. A szegeket az ifjúság előre meghatározott napokon gyűjti össze és a Kálák szövetkezeti központ értékesíti. Ugyancsak a Petőfi-alap javára városokban és falvakban egyaránt Magyar Művelődési Napokat rendeznek május és június folyamán.

A Petőfi-alapból fedezi az országos közművelődési bizottság az ideai segesvári Petőfi-ünnepély költségeit s ebből kap támogatást az EMKE a népfőiskolai tanfolyamok megrendezésére, valamint a népi kollégiumok, népkönyvtárak és népi muzeumok előmunkálataira is. A nyári munkaterv végeztével a Petőfi-alapból általános magyar közművelődési alapítvány létesül.

A közművelődési felelősök vasárnap folyamán László Gyula egyetemi tanár vezetésével megtekintették az Erdélyi Szalon román-magyar képzőművészeti kiállítását és látogatást tettek az 1848-as ereklyemúzeumban is, ahol Kiss Jenő író, az EMKE főtitkára, kalauzolta a vendégeket. A közművelődési értekezlet vasárnap este a Mórész Zsigmond Kollégiumban zárult, ahol Szentimrei Jenő, Kós Károly és Nagy István írók a budapesti Román Kulturhét szerzett benyomásairól számoltak be.

A béke és a függetlenség napjának megünneplése

I. Mihály király: Az a kívánságunk, hogy Románia és a Szovjetunió közötti baráti kapcsolatokat megerősítsük

BUKAREST. — A fővárosban, mint az egész országban, május 9-ét és 10-ét szerény keretek között ünnepelték meg. A fővárosban május 9-én a „Cercul Militar” helyiségekben I. Mihály király, a kormány, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság és a diplomáciai kar tagjainak részvételével ünnepelték meg a béke napját, a fasizmus felett aratott győzelem második évfordulóját.

I. Mihály király saját elhatározásából a legmagasabb kitüntetések adományozta Tolbukin marsallnak, Szuszajkov vezéreztetésnek és több más magasrangú szovjet tisztnek, akik részt vettek a felszabadítási harcokban.

Ma — mondotta I. Mihály király, mielőtt a kitüntetések kiosztotta volna — amikor mindnyájan a győzelem napját ünnepeljük, boldog vagyunk, hogy alkalmat találunk a Szovjet Hadsereg néhány vitéz katonájának kitüntetésére és ezzel újabb jelét adjuk ama kívánságunknak, hogy a Románia és a Szovjetunió közötti baráti kapcsolatokat megerősítsük.

I. Mihály király után Mihail Lascar hadügyminiszter köszöntötte a kitüntetetteket, majd Groza Péter fejtekte ki szerencsés kívánatait a kitüntetetteknek. A beszédekre Szuszajkov vezéreztetés, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság

helyettes vezetője válaszolt. Beszédében rámutatott arra, hogy május 9-e nemcsak a Szovjetunióknak ünnepe, hanem a világ összes népeé is, amelyeket a Szovjetunió a hitlerizmustól megmentett. Eppen ezért — mondotta Szuszajkov vezéreztetés —, a kitüntetések a szovjet tisztek a román nép elismerése jelének tekintik azért, hogy azt a hitlerista rabigából kiszabadították és függetlenségét visszaadták.

Este az „Ateneul Roman” diszertében volt ünnepség, amelynek főszoónoka Groza Péter miniszterelnök volt. — Ezen a napon — mondotta többek között a miniszterelnök — elsősorban a

Szovjetunió hős népeire, a hatalmas Vörös Hadseregre és annak nagy parancsnokára, Sztalin generalisszimuszra gondolunk.

Hasonló szerény keretek között ünnepelte meg a főváros május 10-ét is. I. Mihály király, a kormány, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság és a diplomáciai kar tagjai Te Deumon vettek részt.

Sztalin generalisszimusz e nap alkalmából páratlanul üdvözölte Groza Péter miniszterelnököt. Táviratában a Szovjetunió miniszterelnöke hangsúlyozta, hogy május 10-e Románia függetlenségének és önállóságának napja.

A kolozsvári ünnepség

KOLOZSVAR. — Május 10-ének megünneplése Kolozsváron is — a király óhajának megfelelően — szerény keretek között történt. Az ünnepség délelőtt 10 órakor a Malinovszki-téri görögkatoleti székelyegyházban istentisztelettel kezdődött, amelyen megjelent Piccup tábornok hadseregparancsnokkal az élén a kolozsvári hadtesti tisztikara, Pojaccanu Vasile megyefőnök vezetésével a vármegye és a város tisztviselői kara, valamint a demokratikus pártok kiküldöttjei, köztük a MNSz képviselői is.

Az istentisztelet után Piccup tábornok előtt elvonult a katonaság egy díszszázada.

Dél 12 órai kezdettel a román Nemzeti Színházban az Egyetemi Demokrácia Aranyonai rendezésében műsoros ünnepélyt tartottak, amelyen Moldovan Vasile útkár ismertette május 10-ének történelmi jelentőségét.

Az ünnepség kolozsvári iskolák a nemzeti ünnepélyt megünnepelte. Az ünnepség alapján — ezen a napon iskolákban rendeztek ünnepélyt és itt emlékeztek meg május 10-ek, az ország függetlenségének napjáról.

Groza miniszterelnök látogatását gazdasági és politikai együttműködés fogja követni

— mondotta Gyöngyösi magyar külügyminiszter

BUDAPEST. (Agerpress.) Gyöngyösi külügyminiszter Magyarország külpolitikájáról mondott beszédében hangsúlyozta, hogy Magyarországnak jó viszonyban kell élnie a Szovjetunióval. Nagy jelentőségű, hogy ez az együttműködés zavartalan legyen s teljes bizalom legyen az alapján.

Groza miniszterelnök budapesti látogatásáról szólva kijelentette, hogy a látogatás szíves és baráti volt s gazdasági és politikai együttműködés fogja követni.

Letartóztatták az 1944-es gyantai vérengzés egyik tettesét

NAGYVÁRAD. — Az állambiztonság közeli letartóztatták Bricdea Ioan volt hadnagyot, aki 1944 szeptember 24-én a biharmegyei Gyanta községben résztvevő 41 polgári személy, köztük gyermekek, ifjak, nők és aggok lemészárlásában, Bricdea Ioan mindezekig a vaskóhi járás egyik községében jegyzői hivatalból töltött be s letartóztatása a megyében nagy feltűnést keltett. Az elfogott tömeggyilkost Kolozsvárra szállítják és hadbírószám alá állítják.

Mint ismertetes, 1944 őszén a helyőrség több tagja Gyanta községben, a fennálló hadijoggal ellentétben, általános gyűjtögetés és rablás során borzalmas jelenetek között kivégeztette a község 41 lakosát s a szerencsétlen áldozatokat haláluk után kifosztotta. A gyantai tömegmészárlás egyik tettesének előállítása igazolja, hogy a román demokrácia keményen leszámol a faji elfogultságból eredő vérengzések elkövetőivel.

VILAGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.
Szerkesztőbizottság:
BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Lépésről-lépésre

A román írók és a romániai magyar írók találkozásai során fervegetett kölcsönös irodalmi ismertető előadások öröndetes megvalósítását látjuk az ország nagyobb városaiban. Csak nemrég az erdélyi magyar írók Bukarestben szerepeltek, ezt megelőzőleg Kolozsvárt mutatták be az élő román irodalmat, a budapesti román-magyar kulturális találkozókkal párhuzamosan pedig Erdély több városában is megrendezték az élő román irodalmat ismertető előadásokat.

Temesvárt az elmúlt vasárnap az élő bánásgyi román irodalmat tolmácsolták magyar nyelven írónk. Április 18-án az ottani román írók mutatják be az élő magyar irodalmat. Hasonló kultúrteret rendeztek tegnap este Marosvásárhelyt Gagyi László, Veégh Sándor, Molter Károly és Antalfy Endre dr. közreműködésével. Nagyváradon a Magyar Népi Szövetség és a Romániai Magyar Írószövetség nagyváradi tagjai ma rendezik meg a két nép kultúrközelését szolgáló irodalmi estét. A magyar szellem képviselőinek lendületes munkája így viszi lépésről-lépésre sikerre Petőfi és Balcescu századokra irányzó örökségét.

MEGKEZDIK A SZOVJETUNIOBÓL KAPOTT GYAPOT SZÉTOSZTÁSÁT. A most szétosztásra kerülő gyapotot a román-szovjet szerződés szerint a következőképpen osztják el: 1500 tonnát az ipar, 6000 tonnát az ellátószervek és az INCOOP, 2000 tonnát a technikai ipar, 2500 tonnát szabadkereskedelmé és 1000 tonnát a hadsereg szükségleteire fordítanak.

A ROMÁN-SZOVJET VASUTI ÖSSZEKÖTTETÉS kiépítésére május 8-án Románia kereskedelmi miniszteri megbízott repülőgéppel Moszkvába utazott. Nemsokára megkezdődnek Románia és a Szovjetunió vasuti forgalmát érintő tárgyalások.

MIHÁLY KIRÁLY KIRÁLYI RENDELETET IRT ALÁ, amelyben a kormány több tagját a „Román Koronarenddel” tüntette ki. A kitüntetettek között szerepel Bagdasar Florica, Livezeanu Octav, Vantu Gheorghe, Alexandrin, Traian Savulescu, Porfiri, Radu Rosculeț, Ion Pas és Lascar tábornok.

AZ ÚJ PÉNZÁTUTALÁSI DIJAK a következők: 500.000 lej után 50.000, 1 millió lej után 75.000, 2 millió lej után 100.000 lej átutalási díj fizetendő. 3 millió lej után 125.000 lej, 4 millió lej után 150.000, 5 millió lej után 175 ezer és 6 millió lej után 200.000 lej az újonnan megállapított díj. 10 millió lej átutalási díja 300.000 lej, míg 15 millió lej után 375.000 lej és 20 millió lej után 450.000 lej, 30 millió lej után 600.000, 40 millió lej után 750.000, 50 millió lej után 900 ezer lej az újonnan megállapított átutalási díj összege.

A KOLOSZVÁRI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG felhívja a nagy, mint a kiskereskedőknek a figyelmét a hivatalos közlőny 1947 április 22-i számában közzétett 268. számú rendelet 6. mellékletére, amely a gyapjuszövetek bejelentési kötelezettségéről szól. Ennek alapján minden nagy- és kiskereskedő köteles az 1947 április 22-én reggel tu-

lajdonában lévő árut nemekint, cikkekint, négyzetcentiméterenkint, súly szerint, hossz mérték szerint, számla ár szerinti kimutatás alapján részletes leírással bejelenteni. Gyapjuszövetnek számít bármilyen gyapjuból, állati szőrből, valamint összetett szálakból szőtt (40-150 milliméter) szőtt árú, amelyek 20 százaléknál több gyapjút tartalmaznak. Részletes felvilágosítást a pénzügyigazgatóság I. emelet 29. számú szobájában naponta adnak. A bejelentési határidő május 22.

A GRAFIKAI MUNKÁSOK és Munkásnők Szakszervezete felhívja munkanélküli és rokkant tagjait, hogy legkésőbb szeptember 15-ig jelentkezzenek a szakszervezetben ellátószervi bejelentés végett. Ugyiszintén jelentkezzenek a szabadságon lévő az üzemekben. Mindenki hozza magával a maga és a családtagjai rendőrségi bejelentőlapját A vezetőség.

KÉTSZÁZSÓRÓSA EMELTÉK FEL A BÜNYÜGYI, KOZIGAZGATÁSI ÉS FEGYELMI PÉNZBIRSÁGOKAT, amelyet az 1945 január 1 óta érvényben lévő törvények és rendeletek előírnak. A pénzbírságok elzárásra történő átválttatásának alapjául egy napra 100.000 lej pénzügyi állapított meg. A bírói díjakat tízszeresére emelték. Mindazokat a díjakat, amelyeket az 1945 június 1-én hozott 422. számú törvény állapít meg a törvényszéki bélyegek vonatkozásában, tízszeresére emelték.

HARMINCMENTERES SZAKADÉKBA ZAHANT EGY TEHERGÉPKOCSI. Marosvásárhelyi tudósítónk jelentése szerint Nyárád térségben 30 méteres szakadékba zuhant a CFR egyik tehergépkocsija. A kocsi vezetője átadta a kormányt kísérőjének, aki nem értett a gépkocsivezetéshez. Ez okozta a szerencsétlenséget. A kocsi pozícióját zúzódott és súlyosan megsebesítette a közelben tartózkodó Botos Nicolaet. A bentülök csodálatos határoson sártetlenek maradtak.

uj száma az erdélyi magyar írók nemrég lezajlott bukaresti látogatásának és az ottani román-magyar szellemi találkozásnak a jegyében áll. Vezető helyen közli a lap Octav Livezeanu tájékoztatóügyi miniszter üdvözlő szavait, melyekkel közös irodalmi előadásuk alkalmából a román és az erdélyi magyar írókat köszöntötte. A bukaresti ut élményeiről, tanulságairól és az ott kialakult új témaokról Asztalos István, Méliusz József, Nagy István és Szemler Ferenc számolnak be, illetve tájékoztatnak. A szám ezenkívül gazdag román vonatkozású anyagot is közöl, így Geo Bogza szép írását a Cozia kolostorról Horváth István fordításában, Cicerone Theodorescu versét Kiss Jenő fordításában, gazdag román sajtószerlést Szabó Lajos összeállításában és egy nagy riportot a Magyar-Román Társaság eddigi széleskörű hídvető munkájáról.

A lap további anyagából kiemelkedik Balogh Edgár cikke az erdélyi magyar értelmiség mozgósításáról nemzetiségi feladataink megvalósítása érdekében. Brüll Ernő írása a testet-lelket nemestítő természetjárás problémáiról, valamint Salamon László jegyzetét a Jehova Tanui nevű szektával kapcsolatban. A külpolitika időszerű kérdéseit Laer József és Balázs Pál írásai világítják meg, míg Székely Dávid Gyula a székely közbirtokosságok, Kovács György pedig a háborús bűnös Nyíró József ügyének társadalmi-irodalmi kérdéseit fejtegeti. A lap szépirodalmi anyagában Aragon Louis, János György, Békassy András, Hegyi Endre, Holló Ernő, Horváth Imre, Kacsó Sándor, Puskin és Török Imre verseit, valamint Károly Sándor, S. Hajós Alice, Sóni Pál, Zabojszky Mária és Eliford Odets írásait találjuk. Még számos kisebb közlemény és keresztrefejtőny-rovat egészíti ki és teszi teljessé a lap változatos tartalmát.

Két zenekari hangverseny

Mirecea Barsan bukaresti főzeneigazgató vezénylete az Ardealul zenekart. Nemcsak jó zenekarnelvelő, biztoskezü karmester, de változatos zenei ízlés is van, amit abból a műsorból látnunk, melynek betanítására és vezénylésére vállalkozott. Három francia mester kiváló alkotása szolgált meg. Debussy: „A tenger” című szimfónikus műve ténye a mester legjobb és legértékesebb idejéből való és komoly adottságu zenekart tétel fél. Magunk is csak csodálkozhatunk, hogy Barsan mester mi mindent tudott ebből a műből közönségével megértetni és muzsikusaival elmesélni. A Franck-i idők egyik legjelentékenyebb szimfónikus alkotásával, Chausson szimfóniájával nyitotta meg a zenekar hangversenyét. Ritkán hallható, a színekben és bizalmas érzésekben gazdag Franck szellemében fogant alkotás, melyet először játszottak nálunk. Nemcsak hogy öröndünk a műnek, de reméljük, hogy a filharmonikus társaság máskor is műsorra tűzi és bizonyos, hogy a közönség is szívába fogja zárni, ha jobban megismeri.

A két érdekes és értékes, hangszínekre épített mű között ez időben már másodszer hallottuk csónkán Lalo Spányi szimfóniáját (két középső tételt kár elhagyni, mikor olyan jók!), melyet Fejér-Lavan Sándor szólaltatott meg sikeresen. Külön örömet jelentett a zenekar rugalmas kísérete.

Fotino Maria

bukaresti zongoraművésznővel ismerkedtünk meg az Ardealul Filharmonikának vasárnapi hangversenyén, aki Schumann zongoraversenyének elegáns, érzékeny és részleteiben is pontosan kidolgozott előadásával avarta eseményévé a zenekar hangversenysorozatát. Mindezekben túl Fotino egyszerű zenei beszédmodora, világos kamarazeneszerű előadása érdekel micséretet. Sajnos, a művésznő be-tegen érkezett Kolozsvárra és Schumann összjáték szempontjából nehéz zenekarversenyművéhez a nagy karmesteri munkorlattal még nem rendelkező, de tehetséges, komoly adottságu Tudora Zsuzs mondhat és a fiatal zenekarnak egy félórás együttes-próba nem bizonyult elég ségesnek.

Beethoven 3-ik, Leonora nyitányának bevezetése vontatott volt, de a mű szép éget kiemelte a részletes kidolgozottság és színes előadás. Cezar Franck gyönyörű szimfónikus zenekari tetele (Rédemption) a kürtös bizonytalán kezdőhangjai miatt szegényesen indult, de már az átvétele rész csodálatos istenes szépséggel hatottak. Strauss Salome táncának zenekari színeit és légkört teljes szépségében érvényesítette Tudora lendületes vezetésével.

Kolozsvár: Népi leánykollégium felállítását tervezi Kolozsvárt az erdélyi magyarnők 48-as bizottsága

A MNSZ központi nőbizottságának a kezdeményezésére a demokratikus magyar női szervezetek és az egyházi nőegyletek vezetőségének részvételével széleskörű munkabizottság alakult, hogy megfelelő munkatereket kidolgozásával és megvalósításával mellette és maradandóan emléktetessé tegye az 1848-as magyar szabadságharc századik évfordulóját.

A munkaterv kiemelkedő része magyar népi leánykollégium létesítése Kolozsváron. Ebben 48 tehetséges falusi magyar leány megfelelő gondozás mellett gazdasági szakoktatást nyerne. A kollégium komoly népnevelő munkára is felkészíti a leányokat.

A kezdeményező bizottság munka védnöküül felkérte a román és magyar közélet képviselői közül Groza Péter dr. miniszterelnököt, Teohari Georgescu, Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági és Florica Bagdasar egészségügyi minisztert, Rosetti asszonyt, a Romániai Nők Demokrata Szövetségének az elnökét, Márton Áron és Fiedler István római katolikus, Vásárhelyi János református, Kiss Elek unitárius és Argy György evangélikus püspököket, valamint Kurkó Gyárfást, a Magyar Népi Szövetség országos elnökét.

Brassó: A város 820 lakosnak adott ingyen területet zöldségtermesztésre

A város vezetősége 820 munkásnak, bombakárosult szegényeseknek és közalkalmazottnak összesen 200 hold területet adott ingyen használatra. A város vezetősége ezzel is elő akarja segíteni a zöldségtermesztést és egyben meg akarja segíteni azokat, akik a földdarabok megművelését vállalták. Mind a 200 hold föld a város területén, a központtól nem messze terül el.

Bukarest: Módosították a pénzügyi eljárás törvényt

A parlament által legutóbb meg szavazott 103-as számú törvénnyel módosították a pénzügyi eljárási törvényt Ennek értelmében az adófellebbezési bizottság határozatait ellen beadott panasziratot (recursus) a törvényszék bírálja el, ha az adókövetési jegyzőkönyvben megállapított adóköteles jövedelem az évi 200 millió lej nem haladja meg. Ezen az értéken felül a panasziratot az ítéltábla bírálja el.

Módosították a 168. szakaszt is. Eszerint az állami bélyegilletékek lerovásánál csak 100.000 lejig lehet bélyeget használni. A 223. szakasz 6-ik pontjának módosítása folytán valamely ipar vagy egyéb foglalkozás gyakorlásához szükséges gépeket és eszközöket 5 millió lej értékig az adós választása szerint lefoglalni vagy azok ellen végrehajtást vezetni nem lehet.

A 274. szakasz módosítása következtében a végrehajtási eljárás során készített foglaltsági jegyzőkönyv és árverési hirdetmény eleni fellebbezést 300.000 lej adóértékhatárig a járárbizottsághoz, ezen felül a törvényszékhez kell beadni. Az állam által követelt összeget nem kell bírói letétbe helyezni, ha az 1 millió lej nem haladja meg.

A módosított 13-ik szakasz értelmében minden évben adóbevallást kell benyújtani az egyenesadó és az öcszjövedelmi adó meg-

Módosították a pénzügyi eljárási törvényt

állapítása céljából. Az előbbi változást január hónapban, az utóbbit április hónapban kell beadni. Az öcszjövedelmi adóval kapcsolatos vallomás beadásának határidejét ebben az évben mindenképp biztonnyal meg fogják hosszabbítani.

Az 55-ik szakasz új szövege értelmében az állami egyenesadó módosítása magával vonja az öcszjövedelmi adó módosítását is.

A 130-ik szakaszhoz beiktatott új bekezdés kimondja, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok, valamint a kisiparosok a kihágási jegyzőkönyv kikézésbesítésétől számított három hónapon belül kérhetik annak megsemmisítését vagy módosítását az illetékes pénzügyi hatósághoz benyújtott kérelmekkel.

Az új törvény 11. szakasza értelmében az 1947-48. adóévben az egyenesadót a múlt évi kivétel alapján hajtják be addig is, amíg az új kivételek megtörténnek. A régi adót ötszörösére emelik.

A 103-as törvény 12. szakasza módját ad a szövetkezeteknek hogy közigazgatási uton kérhessék az 1946-47. évre kivett kereskedelmi és ipari adójuk felülvizsgálatát, tekintet nélkül a jegyzőkönyvben megállapított érték vagy arra, hogy a kivétel érdemben vagy fellebbezés során letartóztatott-e. Az ilyen kérelmeket legkésőbb május 31-ig be kell adni az illetékes pénzügyi hatósághoz.

Sepsiszentgyörgy: A Székelyföld népe ezúttal sem kapott az amerikai segélyből

Az amerikai katolikusok a román aszálysújtotta vidékek számára újabb szeretetadományokat küldöttek. A küldeményt O'Hara Patricio Geraldo, a bukaresti pápai nuncius ellenőrzése mellett hozták ki Moldvában a nélkülözők között.

A pápai nuncius Prailában, Galacban, Barladon, Romanban, Halaucében és Iasiiban tett látogatása után visszatért a fővárosba. A pápai nuncius a Székelyföldnek a szárazságsújtotta év következtében nyomorgó népét nem látogatta meg és az amerikai küldeményekből sem juttatott számukra.

A Székelyföld népe körében a legnagyobb visszatetszést szülte az, hogy a Román Vöröskereszt vezetői, akik az amerikai szeretetadományokat kiosztják, ezúttal is reakciós szempontoktól vezérelve hajtották végre feladatukat. Emlékeztet, hogy az első amerikai szeretetadományt is csak Moldvában osztották ki, bár a CARS, az aszálysújtotta vidékek segélyezésére alapított kormánysszerv nyomatékosan hívta fel figyelmüket a Székelyföld nehézségeire is.

Szalmárnémeli: A vásárlók jegyzelmzett magatartása újabb árcsökkenést okozott a piacon

A legutóbbi hetivásáron olyan árcsökkenések voltak, amilyenre még nem volt példa a város történetében. Az árcsökkenés a vásárlók fegyelmzett magatartásával magyarázható. A vásárlók közönsége ugyanazúttal szervezeten jelent meg a piacon és a legnagyobb szigorúval törekedett arra, hogy a hivatalos árakat az árusítókkal betartassa. Délre tojást, tejfölt, spenótot már a hivatalos áron alul árusí-

tották, egy liter tejfölt 450 lejért adtak, a tojás ára pedig körülbelül 9000 lejre esett vissza. Bár a zöldségfeleltben az árcsökkenés hiány mutatkozott, a vatalos árakat a zöldségfeleltben mindössze néhány százalékkal csökkenték.

A piac megszervezése érdekében nagy munkát kifejtő demokráciai és nőszövetségeket erőteljesen támogatták a hatóságok is.

M Ű V É S Z E T

Kolozsvárra jön a Hadsereg Színháza

KOLOZSVÁR. — A demokrata román hadsereg mindent megtesz a katonák szellemi nevelése érdekében, hogy azok társadalmunk hasznos és felvilágosult tagjaivá váljanak. A hadsereg kebelében meghonosodott új szellem egyik értékes vívmánya a „Hadsereg Színháza”, mely Bukarest legmodernebb színházában működik s hatalmas sikerrel szolgálja a demokrata tömegnevelés ügyét.

A VI. hadtestparancsnokság mellett működő nevelőszolgálat parancsnokának Morfei tábornoknak közbenjárására a „Hadsereg Színháza” Kolozsváron is bemutatkozik. Május 16-án az Állami Magyar Színházban Al. Bobescu „Az elvarázsolt furulya” című háromfelvonásos operettjét adják elő, míg május 17-én a Román Nemzeti Színházban Valeriu Campeanu „Tündérlő” című vígjátékát kerül bemutatásra.

A „Hadsereg Színháza” 100 tagú együttesrel, ének- és balettel, valamint 30 tagú zenekarral jön Kolozsvárra. A színészek között több fővárosi kiválóság szerepel. A zenekart Radu Botez, az ország egyik legkiválóbb karmestere vezényli, a rendezést pedig Al. Bobescu igazgató, a kolozsvári Román Nemzeti Színház volt ki-tünő rendezője végzi. A nagyszabású együttes szereplése elé fokozott várakozással tekint Kolozsvár társadalmi és biztosaik vagyunk abban,

hogy megérdemelt sikert fog aratni.

Hogy mindenki számára lehetővé tegyék az előadások megtekintését, a helyárakat huszezer és hatvanezer lej között állapították meg.

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Kedden este fél 8 órakor: Egy pohár víz.
Szerdán délután fél 5 órakor: Tommy és társa.
Este fél 8 órakor: Egy pohár víz.
Csütörtökön délután fél 5 órakor: Senkit sem terhel felelősség.
Este fél 8 órakor: Egy pohár víz.

A KOLOSZVÁRI ZENE- ÉS SZÍNHÁZ MŰVÉSZETI FŐISKOLA HANGVERSENYSOROZATA:

Május 13-án, kedden este 8 órakor: Tokaji—Habos cselló—zongora szonáta stje.
KOLOZSVÁRI MOZIK MÜSORA:
CAPITOL: A francia leány. (Mademoiselle Fifi).
CORSO: Alackai banditák.
RIO: A postamester. Magyar feliratokkal.
ROYAL: Makacs Kata. A legkedvesebb zenés vígjáték.
ROYAL-PALACE: Hepya a fértiák után. A legújabb olasz premier film.
SELECT: Csillagos lobogó alatt. Izgalmas amerikai kémdráma.
URANIA; 5-ös órák.

A Szovjetunió és az Egyesült Államok viszonyát vitatta meg Sztalin vezértábornagy

Harold Stassenel, az amerikai köztársasági párt vezetőszemélyiségével

MOSZKVA. — A TASS-iroda gyors felelőreállítások alapján jelentést adott ki arról a beszélgetésről, amely Sztalin vezértábornagy, a Szovjetunió miniszterelnöke és Harold Stassen, az amerikai republikánus párt egyik vezető személyisége között az elmúlt hónap elején zajlott. Az alábbiakban közöljük a beszélgetés fontosabb részleteit.

Stassen megköszönte Sztalinnak, hogy fogadta őt és kijelenti: azért kérte ezt a fogadást, hogy tisztelgetni tudjon Sztalinnál, mint a kormány feje előtt. Kijelenti, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok viszonya igen nagyjelentős volt a háborúban és nagyjelentős lesz továbbra is. Megállapítja, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok gazdasági rendszere igen eltérő. A Szovjetunió gazdasági élete a szocialista tervezéssel, a központosítással épült fel és fejlődését a Kommunista Párt irányítja. Az Egyesült Államokban szabad gazdaság van, amely a magántőkén alapszik. Stassen azt szeretné tudni, hogy Sztalin véleménye szerint egy és ugyanabban a világban megférhet-e egymás mellett ez a két gazdasági rendszer és együttműködésük-e egymással a háború után?

Sztalin azt válaszolja, hogy ez a két rendszer természetesen együttműködhet egymással. A közöttük fennálló különbségek nem lényegbevágó jelentősége, minnyiben a két rendszer együttműködéséről van szó. Németország és az USA gazdasági rendszere azonos volt, de mégis háború tört ki közöttük. Az USA és a Szovjetunió gazdasági rendszere különböző, de mégsem viselkedtek háború egymás ellen, hanem együttműködtek a háború alatt. Ha a két különböző rendszer együtt tudott működni a háború alatt, akkor miért ne működhetne együtt a békeben? Magától értetődő, hogy ha meglesz az együttműködésre irányuló óhaj, akkor együttműködés különböző gazdasági rendszerek mellett is lehetséges. De ha nincs meg az együttműködésre irányuló óhaj, akkor még azonos gazdasági rendszerek mellett is összeveszhetnek egymással akár állampolgárok, akár egyes emberek.

Stassen kijelenti, hogy természetesen az együttműködésre irányuló óhajnak nagy jelentősége van, de a multban, a háború előtt mindkét oldalon különböző jelentések hangzottak el az együttműködés lehetetlenségéről. A háború előtt maga Sztalin is tett erre vonatkozó kijelentéseket. De Stassen azt szeretné tudni, hogy Sztalin véleménye szerint a háború neményei, a fasiszta tergyel, azaz Németország és Japán veresége változtat-e a helyzeten és most, ha megvan az együttműködésre irányuló óhaj, lehet-e bizni a Szovjetunió és az USA közötti együttműködésben?

Már Lenin tanította...
Sztalin azt válaszolja, hogy semmi kétség sem lehet az állítást, hogy két különböző rendszer nem működhetne együtt. Két különböző rendszer együttműködésének gondolatát elsőtízben Lenin fejezte ki. Lenin, a mi tanítónk — mondja Sztalin. — Mi szovjet emberek Lenin tanításait vagyunk. Soha nem tartunk el és nem fogunk eltérni Lenin tanításaitól. Lehetséges — jelentette Sztalin —, hogy mondta: egy rendszer, például a kapitalista rendszer nem akar együttműködni, de ezt az óhajról mondotta, nem pedig a lehetőségről. Ami az együttműködés lehetőségéről, Sztalin, Leninnek azt a nézetét vallja, hogy lehetséges és kívánatos az együttműködés két különböző gazdasági rendszer között. Hasonlóképpen, a Szovjetunió népében és kommunista pártjában megvan az együttműködésre irányuló óhaj. Vitathatatlan, hogy az együttműködés mindkét országnak számára válik.

A továbbiakban Stassen azt állította, hogy Sztalin a Kommunista Párt 18. kongresszusán és 1930. évi teljes ülésén kijelentéseket tett volna, a „kapitalista bekerítésről” és a „monopolizmus és imperialista fejlődésről”, ami értelmű lett volna azzal, hogy a két világ között nem lehet együttműködés.

Sztalin kijelentette, hogy a Kommunista Párt egyetlen kongresszusán, a Kommunista Párt Központi Bizottsága egyetlen teljes ülésén sem mondotta és nem is mondhatta, hogy két rendszer nem működhet együtt. Sztalin azt mondta, hogy fennáll a kapitalista bekerítés és a Szovjetunió elleni támadás veszélye. Ha az egyik fél nem akar együttműködni, ez azt jelenti, hogy fennáll a támadás veszélye. És valóban, Németország, amely nem akart együttműködni a Szovjetunióval, meg is támadta a Szovjetuniót.

Stassen aztán megjegyezte, hogy Sztalin arra az előző kijelentésére akar gondolni, amely szerint az USA és Németország gazdasági rendszere azonos. Kijelentette, hogy az USA és Németország gazdasági rendszere különböző egymástól, amikor Németország hátrahagyta az együttműködést.

Sztalin nem ért egyet ezzel és azt mondja, hogy csak az amerikai és németországi rendszerek között volt különbség, de nem volt különbség a gazdasági rendszerek között. A rezsim ideiglenes politikai tényező.

Beszélgetésük ezután az amerikai és a szovjet gazdasági rendszer összehasonlítására vonatkozott, majd Stassen felhozta azt a tényt, hogy pártja lapjának, a „New-York Herald Tribune” tudósítójának nem adták meg a beutazási engedélyt a Szovjetunióba. Szóba került az is, hogy egyes amerikai újságírók a tényeket elferdítve írnak a Szovjetunióról. Stassen felmerítette, hogy a „New-York Herald Tribune”-nak annál is inkább nagy a jelentősége, minthogy a köztársaságiak a legutóbbi választásokon nagy többséget szereztek.

Az amerikai sajtó kohanymányai

Sztalin azt mondta: „Ez mindegy, minthogy mi nem látunk nagy különbséget a köztársaságiak és a demokraták között.” A lapudósító esetével kapcsolatban Sztalin egy esetre emlékeztetett:

A három hatalom teheráni konferenciáján barátságos légkörben jó munkát végeztek. Az egyik amerikai lapudósító (Sztalin már nem emlékszik a nevére) azt közölte, hogy a tanácskozáson jelen volt Timosenko marsall — holott a valóságban nem volt ott — és hogy Sztalin az ebéd alkalmával megütötte Timosenko marsallt.

Ez durva, rágalmozó kohanymány volt. Nos, vajjon dicserni kell egy ilyen tudósítót?

Azon az ebéden, melyen a teheráni konferencia résztvevői Churchill születésnapját ünnepelték, Churchill, Brook, Leahy és mások, mintegy harminc ember vett részt, akik tanúi lehettek annak, hogy semmi ilyesmi sem történt. Ennek ellenére ez a lapudósító az általa kitalált kohanymányt elküldte lapjának és a közlemény meg is jelent az Egyesült Államok sajtójában. Vajjon lehet-e bizni egy ilyen lapudósítóban?

A Szovjetunióba küldött lapudósítók működésével kapcsolatban Sztalin generalisszimusz a továbbiakban elmondotta, hogy amikor megszüntették a tudósítók kötelező cenzúráját, egyes újságírók azt írták, amikor szabadságra ment, hogy Molotov elkergette őt, majd amikor szabadságáról visszatért, azt írták, hogy ő fogja elkergetni Molotovot. Ezek a feleletlen híresztelések aztán arra bírta rá a Szovjetunió kormányát, első-
sorban Molotov külügyminisztert, akikhez a külföldi lapudósítók cenzúrája tartozik, hogy ismét bevezessék a cenzúrát.

Stassen azt mondja, hogy az életszínvonal emelése szempontjából nagy jelentősége van a gépiállításnak és a villamosításnak és az atomenergia felhasználásának az iparban ugyancsak nagyjelentősége valamennyi nép számára, beleértve a Szovjetunió és az USA népeit is. Ugy vélő, hogy az atomenergia háborús célokra való felhasználásának megtiltása, az atomenergia ellenőrzési és felügyeleti rendszerének kidolgozása igen nagyjelentősége a világ valamennyi népe számára. Sztalin véleménye szerint van-e kilátás arra, hogy a jövőben kidolgozzanak egy olyan egyezményt, melynek alapján ellenőrizni és szabályozni lehet az atomenergia termelését és békés célokra való felhasználását?

Az atomkérdés

Sztalin azt válaszolja, hogy bizik ebben. A Szovjetunió és az USA között igen nagy nézeteltérések mutatkoznak ebben a kérdésben, de végül fokon — reméli — a két fél meg fogja érteni egymást. Véleménye szerint meg fogják teremteni az atomellenőrzési és felügyeleti nemzetközi rendszerét és ennek óriási jelentősége lesz. Az atomenergia békés célokra való felhasználása óriási fordulatot fog okozni a termelési folyamatban. Ami az atomenergia háborús célokra való felhasználását illeti, azt minden valóságosság szerint meg fogják tiltani. Ezt követeli a népek vágya és lelkiismerete.

Az atomenergia kérdéssel kapcsolatos megbeszélés után Európa szegénységéről és Amerika gazdaságáról folyt a szó.

Sztalin kijelenti, hogy az USA-ban nem rossz a helyzet. Amerikát két óceán védi. Északon egy óceán, Keletről a Kanadaval határos, délen pedig Mexikóval, amely ugyancsak gyenge ország. Az Egyesült Államoknak semmi okuk sincs arra, hogy féljenek ezektől az országoktól. Az USA a függetlenségi háború után hatvan esztendőn keresztül nem viselt háborút, hanem békét élvezett. Mindez elősegítette az USA békés fejlődését. Ezenkívül az USA lakossága olyan emberekből áll, akik régen megszabadultak a királyok és a földbírtok arisztokrácia elnyomásától. Ez a körülmény szintén megkönnyítette az USA rohamos fejlődését.

Stassen kijelenti, hogy az ő dédpapja Csehországból menekült el az impe-

rializmus elől. Természetes, hogy az USA földrajzi helyzete nagy segítséget jelentett Amerika számára. Mi szerencsés helyzetben vagyunk — mondotta Stassen. — Az ellenséget az amerikai partoktól távol vertük tönkre. Az USA képes volt végrehajtani a béketermelésre való áttérést és a háború befejezése után nagy arányokban újból megindítani a termelést. A feladat most a depresszió és a gazdasági válság kikerülésében áll.

Az USA gazdasági helyzete

Ami az Egyesült Államok gazdasági helyzetét illeti, Stassen annak a reményének adott kifejezést, hogy sikerül elkerülni a válságot. E célból az Egyesült Államokban szabályozott, nem pedig monopolisztikus kapitalizmus fog uralkodni, ami lehetővé teszi, hogy elkerüljék a válságokat.

Sztalin ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy Németország és Japán, mint az amerikai ipar versenytársai elbuktak és így az amerikai ipar előtt teljesen szabadok a világ piacai.

Azon véleményének adott kifejezést, hogy az Egyesült Államok ösztermelésének 20 százalékát elhelyezheti majd világgpiacokon, míg ezelőtt termelésének csak 10 százalékát tudta külföldön értékesíteni.

Stassen ezzel szemben azt állította, hogy az Egyesült Államok kivitele nem haladhatja meg ösztermelésének 15 százalékát, minthogy az európai, a kínai és a japán piacokon nincsenek fizetési eszközök és ilyenformán csak terhet és nem előnyös üzletet jelentenek Amerika számára.

Sztalin megjegyzi, hogy ami a vásárlóképességet illeti, úgy gondolja, a kereskedők megszerzik a szükséges pénzt, amerikai árukat vásárolnak rajta s aztán eladják országuk földműves népeinek. A kereskedők Kínában, Japánban, Európában és Délamerikában nagy összegeket halmoztak fel.

Stassen ezzel szemben azt állította, hogy a kereskedők nagy többsége csak helyi valutát halmozott fel, amely az esetek túlnyomó részében zárolt valuta és alkalmatlan kereskedelmi üzletek lebonyolítására.

Végül megállapodtak abban, hogy ha az Egyesült Államok ösztermelésének csak 15 százalékát fogja is tudni exportálni, az is igen jelentős mennyiség.

Végül ismét arról beszélgettek, hogy elkerülheti-e az Egyesült Államok a

A közbejött békeünnep, valamint május 10-ike és vasárnapra való tekintettel a képviselőház újabb ülésre a háromnapos szünet után hétfőn délután ült össze. A háromnapos szabadjutó a képviselők nagyrésze választókerületének meglátogatására használta fel. A hétfői ülésen főleg kérdések hangzóttak el, majd napirenden kisebb jelentőségű törvényjavaslatok szereztek.

Szigoru intézkedések az üzérkedők ellen

A gazdasági minisztériumban elkészült az üzérkedés elleni törvénytervezet. A törvénytervezet az üzúra és üzérkedés elleni küzdelemben az eddigi formásokat egyszerűsítette le és rendkívül szigorú intézkedéseket tartalmaz az üzérkedők ellen. Az előbbi ilyen törvényekhez viszonyítva újítás az, hogy komoly büntetést tartalmaz azok részére, akik mint fogyasztók, magasabb áron vásárolnak a jelenleg megszabott áraknál.

Külföldre utazott a Nemzeti Bank kormányzója

Mosoiu, a Nemzeti Bank kormányzója hétfőn reggel repülőgéppel Zürichbe utazott. Onnan Párisba, Londonba, majd Brüsszelbe látogat el. Utazása során az illetékes ténylezőkkel folytat pénzügyi tárgyalásokat. Május 15-én Londonban felkeresi Bortat, a Chase National Bank elnökét, akivel a Romániának nyújtandó hitelről fog tárgyalni.

5000 lej a gyufa ára

A gyufa árát dobozonként 5000 lejben állapították meg. Az ellátószervek tagjai részére 3000 lejben aroszolgálatják ki június 1-ig a termelés 10 százalékát.

gazdasági válságot? Stassen kijelentette, hogy véleménye szerint igen, minthogy a termelést szabályozni fogják.

A beszélgetésről felvett jegyzőkönyvet átadták Stassennek és Sztalin generalisszimusz felhatalmazta, hogy annak alapján nyilatkozzon adhasson a beszélgetésről a sajtónak.

Ki volt a letartóztatott Vlad Simon CAM-igazgató és dr. Pásztai Géza?

Többszázmillió panama, huligánakciók és egyéb sötét üzelmek

KOLOZSVAR. — Az állambiztonsági hivatal által foganatosított letartóztatások — valljuk be őszintén — bizonyos szorongó érzéseket váltottak ki még azokban is, akiknek erre semmi okuk nem volt. A reakció suttogó propagandája a letartóztatásokkal kapcsolatban különféle rémhíreket igyekezett terjeszteni, hogy nyugtalanságot keltsen.

A letartóztatásokat követő belügyminisztériumi hivatalos közlemény azonban megsemmisítette ezeket a rémhíreket és — kétségkívül — megnyugvást hozott.

De a közlemény nélkül is azoknak, akik ismerték és figyelemmel kísérték a letartóztatottak ismertebb alakjainak tevékenységét, azt a megállapítást kellett tenniük, hogy illetékes szerveink nem ártatlan és nem jóhiszemű emberek

Vlad, a beugrató

Nem hallgathatjuk el azt sem, hogy Vlad Simon volt az, aki a tavaly május 10-iki ünnepélyre felvonuló munkásságot arra biztatta, hogy vigyék csak nyugodtan ki az utcára a magyar zászlót is. Vlad urat azonban távolról sem őszinte demokratikus felfogása, a magyarság iránti esetleges különös rokonszenv indította erre a lépésre. Nem! Hanem az a szándék, hogy ezzel, a reakciós agitátorok által feltűzött, csak alkalmos váro és készletben álló huligán csoportok számára támadási okot szolgáltatasson. Vlad urat az a vágy fűtötte, hogy a román függetlenség felemelő ünnepségét véres utcai veredésekkel aljasítsa és a megtévesztett, jóhiszemű munkások által utcára kivitt ma-

ket tartóztattak le.

Egy jólismert reakciós, sovén figura közöttük: Vlad Simon, a CAM volt igazgatója, aki minden alkalmat megragadott, hogy az együtttől népek békeességét megzavarja s a nemzetiségi ellentéteket ébrentartsa. Aktivitását ügyesen leplezte, demokratikus álcár alatt igyekezett elkövetni, de kétségtelen, hogy indító okainak alapja a sovén gyűlölködés légkörének megteremtése és a haladó demokrácia rendjének megzavarása volt. Letartóztatása alkalmával Vlad Simon — anélkül, hogy bárki is ilyenirányú kérdést intézett volna hozzá — hevesen tiltakozni kezdett, hogy neki semmi köze sincsen a gyárban történt dohánypanamához. A rossz lelkiismeret elárulta és új tétellel szaporította bünlajstromát.

gyár zászló a huligán bandák által sárba tiportassa.

Amint most kiderült, az igazgatása alatt álló CAM-ban csak egy versenytárgyalás alkalmával 350 millió lejfel károsították meg az államot. Nem lehetetlen azonban az sem, hogy a fekete piacot elárasztó bőséges cigarettamennyiség is az ő tudtával került ki különböző rejtekhelyekről a cigarettalízárekhez.

Azokban nemcsak a románságnak, hanem — sajnos — nekünk is megvannak a magunk reakciós gyászvitelzei. Nem lennének tárgyalások, ha nem ragadnánk ki ezek közül is legalább egyet.

Erdélyi magyar közéletünk ismert alakja: dr. Pásztai Géza ügyvéd, aki éppen a haladó demokra-

cia jóvoltából jutott egyetemi katedrához. Nézzük, mire használta fel dr. Pásztai a magyar egyetem tanárának közéleti s így a jogi életben is megnyilvánuló tekintélyét: ügyvédi jövedelmének bármilyen uton való gyarapítására és a demokratikus rend elleni burkolt és nyílt aknamunkára. A Néptörvényszék elé állított fasiszták közismert védője. Azonban csak azok számára, akik anyagilag biztosítani tudták a nem legkacsonyab-

A paragrafuscsavaró

Dr. Pásztai ügyvédi paragrafuscsavarási ügyeskedése valójában a magyar dolgozók ellen irányult, amikor a földöz juttatott magyarok érdekeivel szembenálló nagybirtokos háborús bűnösöket igyekezett elvonni a felelősségrevonás elől és ártatlanra mosni a Néptörvényszék előtt.

De ott áll dr. Pásztai gyanús figurája mindazoknak a reakciós kísérleteknek hátterében is, amelyek éppen a sorsdöntő választások előtt alcárták az erdélyi magyar ságot két részre bontani és egymással szembeállítani. Hogy ez nem sikerült, nem rajta és cinkosain mulott, hanem az öntudatos magyar tömegeken, amelyek elutasították ennek a klíknak kísérletét.

Meg kell még említsük azt a gyászos esetet is, amikor a székelylellyű magyar reakció jóvoltából magyar vér folyt, a bestiálisan meggyilkolt Balázs Péter demokrata étharcos vére. Dr. Pásztainak ez a szomorú eset csak arra volt jó, hogy egyik hatóságunknál történt intervenciója al-

ban megszabott ügyvédi honoráriumát, Illusztris védeceinek sorában ott találjuk Friedrich Károlyt, a duszgazdag hitlerista szász és dr. Kolombán József volt katonai tanácsadót. Ezek vagyonos emberek. De nem találunk egyetlen sem védenői között, akik pénztelen magyar kisemberek.

Dr. Pásztai nem emberszeretettel vállalta ezeknek a fasisztáknak védelmét, hanem üzleti számításból.

kalmával azzal fenyegetőzött, hogy hasonló huligán cselekmények következhetnek be, ha nem fogadják el az ő álláspontját. Ugyan mi ösztönözte az ügyvédyetemi tanárt, a „jogtudós” Pásztait ilyen kijelentésre? Talán csak nem az, hogy ilyen huligán-szervezetekkel állott titkos kapcsolatban?

Nem tudjuk. Miként azt sem tudjuk még, hogy letartóztatásának mi volt az oka. Bizonyosan nem az általunk felsoroltak, de a vizsgálatt lefolytatása mindenne fényt fog deríteni. Azt azonban tudjuk, hogy minden őszintén haradó felfogású ember előtt megnyugtató hatást kell kiváltania annak a ténynek, hogy demokratikus kormányzatunk illetékes szervei nem nemzetiségi hovatarozás alapján, hanem bizonyítékok komoly mérlegelése után fogantostítja mindazokat az intézkedéseket, amivel a népek békés együttélése, a demokrácia, a hatades elleni törő sötét hatalmakat ártatlanná teszi.

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.
Szerkesztőbizottság:
BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

Lépésről-lépésre

A román írók és a romániai magyar írók találkozásai során fervegő kölesűnös irodalmi ismertető előadások öröndetes megvalósítását látjuk az ország nagyobb városában. Csak nemrég az erdélyi magyar írók Bukarestben szerepeltek, ezt megelőzőleg Kolozsvárt mutatták be az élő román irodalmat, a budapesti román-magyar kulturhéttel párhuzamosan pedig Erdély több városában is megrendezték az élő román irodalmat ismertető előadásokat.

Temesvárt az elmúlt vasárnap az élő bánági román irodalmat tolmácsolták magyar nyelven íróink. Április 18-án az ottani román írók mutatják be az élő magyar irodalmat. Hasonló kultürestet rendeztek tegnap este Marosvásárhelyt Gagyi László, Veégh Sándor, Molter Károly és Antalffy Endre dr. közreműködésével. Nagyváradon a Magyar Népi Szövetség és a Romániai Magyar Írószövetség nagyváradi tagjai ma rendezik meg a két nép kulturközelését szolgáló irodalmi estét. A magyar szellem képviselőinek lendületes munkája így viszi lépésről-lépésre sikerre Petőfi és Balcescu századokra iránytszabó örökségét.

MÉGKEZDIK A SZOVJETUNIOBOL KAPOTT GYAPOT SZÉTSZÍTÁSÁT. A most szétosztásra kerülő gyapotot a román-szovjet szerződés szerint a következőképpen osztják el: 1500 tonnát az ipar, 6000 tonnát az ellátószervek és az INCOOP, 2000 tonnát a technikai ipar, 2500 tonnát szabadkereskedelem és 1000 tonnát a hadsereg szükségleteire fordítanak.

A ROMÁN-SZOVJET VASUTI ÖSSZEKÖTTETÉS kiépítésére május 8-án Romániuc kereskedelmi miniszteri megbízott repülőgéppel Moszkvába utazott. Nemokára megkezdődnek Románia és a Szovjetunió vasuti forgalmát érintő tárgyalások.

MIHÁLY KIRÁLY KIRÁLYI RENDELETET IRT ALÁ, amelyben a kormány több tagját a „Román Koronarenddel” tüntette ki. A kintüntettek között szerepel Bagdasar Florica, Livezeanu Octav, Vantu Gheorghe, Alexandrin, Traian Savulescu, Porfiri, Radu Rosculeț, Ion Pas és Lascar tábornok.

AZ ÚJ PÉNZTUTALÁSI DIJAK a következők: 500.000 lej után 50.000, 1 millió lej után 75.000, 2 millió lej után 100.000 lej átutalási díj fizetendő, 3 millió lej után 125.000 lej, 4 millió után 150.000, 5 millió után 175 ezer és 6 millió lej után 200.000 lej az újonnan megállapított díj, 10 millió lej átutalási díja 300.000 lej, míg 15 millió lej után 375.000 lej és 20 millió lej után 450.000 lej, 30 millió lej után 600.000, 40 millió lej után 750.000, 50 millió lej után 900 ezer lej az újonnan megállapított átutalási díj összege.

A KOLOZSVÁRI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG felhívja a nagy, mint a kiskereskedőknek a figyelmét a hivatalos közlöny 1947 április 22-i számában közzétett 268. számú rendelet mellékletére, amely a gyapjuszövetek bejelentési kötelezettségéről szól. Ennek alapján minden nagy- és kiskereskedő köteles az 1947 április 22-én reggel tu-

lajdonában lévő árut nemekint, cikkekint, négyzetcentiméterenkint, súly szerint, hossz mérték szerint, számla ár szerinti kimutatás alapján részletes leírással bejelenteni. Gyapjuszövetnek számíthat bármilyen gyapjuból, állati szőrből, valamint üszözetet szálaból szőtt (40-150 milliméter) szöttecs áru, amelyek 20 százaléknál több gyapjút tartalmaznak. Részletes felvilágosítást a pénzügyigazgatóság I. emelet 29. számú szobájában naponta adnak. A bejelentési határidő május 22.

A GRAFIKAI MUNKÁK és Munkánők Szakszervezete felhívja munkásküli és rokkant tagjait, hogy legkésőbb szeptember 15-ig jelentkezzenek a szakszervezetben ellátószervi bejelentés végett. Ugyazint jelentkezzenek a szabadságon lévők az üzemekben. Mindenki hozza magával a maga és a családtagjai rendőrségi bejelentőlapját A vezetőség.

KÉTSZÁZSOROSRA EMELTÉK FEL A BÜNYÜGYI, KOZIGAZGATÁSI ÉS FEGYELMI PÉNZBÍRSÁGOKAT, amelyet az 1945 január 1 óta érvényben lévő törvények és rendeletek előírnak. A pénzbírságok elzárásra történő átválttatásának alapjául egy napra 100.000 lej pénzüsszeget állapítottak meg. A bírói díjakat tíszeresére emelték. Mindazokat a díjakat, amelyeket az 1945 június 1-én hozott 422. számú törvény állapít meg a törvényszéki bélyegekre vonatkozóan, tíszeresére emelték.

HARMINC METERES SZAKADÉKBA ZUHANT EGY TEHERGÉPKOCSI. Marosvásárhelyi tudósítónk jelentése szerint Nyárádónál mellett 30 méteres szakadékba zuhant a CFR egyik tehergépkocsija. A kocsit vezetője átadta a kormányt kiserőjének, aki nem értett a gépkocsivezetéshez. Ez okozta a szerencsétlenséget. A kocsit pozdorjává zúzódott és súlyosan megsebesítette a közelben tartózkodó Botos Nicolaet. A bentlők csodálva határozottan sértetlenek maradtak.

uj száma az erdélyi magyar írók nemrégben lezajlott bukaresti látogatásának és az ottani román-magyar szellemi találkozóknak a jegyében áll. Vezető helyen közli a lap Octav Livezeanu tájékoztatóügyi miniszter üdvözlő szavait, melyekkel közös irodalmi előadást alkalmából a román és az erdélyi magyar írókat köszöntötte. A bukaresti ut emlényeiről, tanulságairól és az ott kialakult új tennivalókról Asztalos István, Méliusz József, Nagy István és Szemlér Ferenc számolnak be, illetve tájékoztatnak. A szám ezenkívül gazdag román vonatkozású anyagot is közöl, így Geo Bogza szép írását a Coziai kolostorról Horváth István fordításában, Ciccerone Theodorescu versét Kiss Jenő fordításában, gazdag román sajtószerlélt Szabó Lajos összeállításában és egy nagy riportot a Magyar-Román Társaság eddigi széleskörű hírdverő munkájáról.

A lap további anyagából kiemelkedik Balogh Edgar cikke az erdélyi magyar értelmiség mozgósításáról nemzetiségi feladataink megvalósítása érdekében. Brüll Ernő írás a testet-lelket nemeseítő természetjárás problémáiról, valamint Salamon László jegyzetait a Jehova Tanui nevű szektával kapcsolatban. A külpolitika időszerű kérdéseit Laer József és Balázs Pál írásai világítják meg, míg Székely Dávid Gyula a székely közbirtokosságok, Kovács György pedig a háborús bűnös Nyírő József ügyének társadalmi-irodalmi kérdéseit fejtegeti. A lap szépirodalmi anyagában Aragon Louis, Jánosrágy György, Békessy András, Hegyi Endre, Holló Ernő, Horváth Imre, Kacsó Sándor, Puskin és Török Imre verseit, valamint Károly Sándor, S. Hajós Alice, Sőni Pál, Zabojszky Mária és Ellifford Odets írásait találjuk. Még számos kisebb közlemény és keresztrejtvény-rovat egészíti ki és teszi teljessé a lap változatos tartalmát.

Két zenekari hangverseny

Mireea Barsan bukaresti főzeneigazgató vezényelte az Ardealul zenekart. Nemcsak jó zenekarnevelő, biztoskezü karmester, de válogatott zölse is van, amit abból a műsorból láttunk, melynek betanítására és vezénylésére vállalkozott. Három francia mester kiváló alkotása szolgált meg. Debussy: „A tenger” című szimfónikus műve. Terménye a mester legjobbjai és legértékesebb idejéből való és komoly adottságu zenekart tételez fel. Magunk is csak csak dalkozhatunk, hogy Barsan mester mindent tudott ebből a műből közönségével megértetni és muzsikusaival elmeséltetni. A Franck-i idők egyik legjelentékenyebb szimfónikus alkotásával, Chausson szimfóniájával nyitotta meg a zenekar hangversenyét. Ritkán hallható, a színekben és bizalmas érzésekben gazdag Franck szellemében foganat alkotás, melyet először játszottak nálunk. Nemcsak hogy öröndünk a műnek, de reméljük, hogy a filharmónikus társaság máskor is műsorra tüzi és bizonyos, hogy a közönség is szívve fogja zárni, ha jobban megismeri.

A két érdekes és értékes, hangszínekre épített mű között ez idényben már másodszer hallottuk csonkán Lalo Spanyol szimfóniáját (két középső tételét kár elhagyni, mikor olyan jók!), melyet Fejér-Lavan Sándor szólaltatott meg sikeresen. Külön öröndet jelentett a zenekar rugalmas kísérete.

Fotino Maria

bukaresti zongoraművészüvel ismerkedtünk meg az Ardealul Filharmóniának vasárnapj hangversenyén, aki Schumann zongoraversenyének elegáns, érzékeny és részleteiben is pontosan kidolgozott előadásával avatta eseményévé a zenekar hangversenysorozatát. Mindezekon túl Fotino egyszerű zenei beszédmódja, világos kamarazeneszerű előadása érdekes dicséretet. Sajnos, a művészü be-tegen érkezett Kolozsvárra és Schumann: „összjáték szempontjából nehéz zenekarversenyművéhez a nagy karmesteri gyakorlattal még nem rendelkező, de tehetséges, komoly adottságu Tuduta Zsuzs mondának és a fiatal zenelárnak egy fél-órás együttes-próba nem bizonyult elég ségesnek.

Beethoven 3-ik, Leonora nyitányának bevezetése vontatott volt, de a mű szép-égeit kiemelte a részletes kidolgozásból és színes előadás. Cezar Franck gyönyörű szimfónikus zenekari tétele (Rédemption) a kürtös bizonytalan kezdőhangjai miatt szegényesen indult, de már az átvezető rész csodálatos istenes szépséggel hatottak. Strauss Salome táncának zenekari színeit és légkört teljes szépségében érvényesítette Tuduta lendületes vezetése.

(L. I. I.)

Kolozsvár: Népi leánykollégium felállítását teretzi Kolozsvárt az erdélyi magyar nők 48-as bizottsága

A MNSz központi nőbizottságának a kezdeményezésére a demokratikus magyar női szervezetek és az egyházi öegyletek vezetőségének részvételével széleskörű munkabizottság alakult, hogy megfelelő munkaterv kidolgozásával és megvalósításával méltóan és maradandóan emlékeztessék tegye az 1848-as magyar szabadságharc századik évfordulóját.

A munkaterv kiemelkedő része magyar népi leánykollégium létesítése Kolozsváron. Ebben 48 tehetséges falusi magyar leány megfelelő gondozás mellett gazdasági szakoktatást nyerne. A kollégium komoly néphevelő munkára is felkészíti a leányokat.

A kezdeményező bizottság munka vednöküj felkérte a román és magyar közélet képviselői közül Groza Péter dr. miniszterelnököt, Teohari Georgescu, Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági és Florica Bagdasar egészségügyi minisztert, Rosetti asszonyt, a Romániai Nők Demokrata Szövetségének az elnökét, Márton Áron és Fiedler István római katolikus Vársárhelyi János református, Kiss Elek unitárius és Argy György evangélikus püspököt, valamint Kurkó Gyárfást, a Magyar Népi Szövetség országos elnökét.

A város vezetősége 820 munkásnak, bombakárosult szegényes-suaknak és közalkalmazottnak összesen 200 hold területet adott ingyenes használatra. A város vezetősége ezzel is elő akarja segíteni a zöldegytermesztést és egyben meg akarja segíteni azokat, akik a földdarabok megművelését vállalták. Mind a 200 hold föld a város területén, a központtól nem messze terül el.

Bukarest: Módosították a pénzügyi eljárásit törvényt

A parlament által legutóbb meg-szavazott 103-as számú törvénnyel módosították a pénzügyi eljárásit törvényt Ennek értelmében az adófelbevezési bizottság határozatait ellen beadott panasziratot (recursot) a törvényszék bírálja el, ha az adókievetési jegyzőkönyvben megállapított adóköteles jövedelem az évi 200 millió lejt nem haladja meg. Ezen az értéken felül a panasziratot az ítéletábla bírálja el.

Módosították a 168. szakaszt is. Eszerint az állami bélyegilletékek lerovásánál csak 100.000 lejig lehet bélyegot használni. A 223. szakasz 6-ik pontjának módosítása folytán valamely ipar vagy egyéb foglalkozás gyakorlásához szükséges gépeket és eszközöket 5 millió lej értékig az adós választása szerint lefoglalni vagy azok ellen végrehajtást vezetni nem lehet.

A 274. szakasz módosítása következtében a végrehajtási eljárás során készített foglajási jegyzőkönyv és árverési hirdetmény el-leni fellebbezést 300.000 lej adóértékhatárig a járábírosághoz, ezen felül a törvényszékhez kell beadni. Az állam által követelt összeget nem kell bírói letétbe helyezni, ha az az 1 millió lejt nem haladja meg.

A módosított 13-ik szakasz értelmében minden évben adóbevallást kell benyújtani az egyenesadó és az öszszjövedelmi adó meg-

állapítása céljából. Az előbbi válmást január hónapban, az utóbbit április hónapban kell beadni. Az öszszjövedelmi adóval kapcsolatos vallomás beadásának határidejét ebben az évben mindegy bizonnal meg fogják hosszabbítani.

Az 55-ik szakasz új szövege értelmében az állami egyenesadót módosítása magával vonja az öszszjövedelmi adó módosítását is.

A 130-ik szakaszhoz beiktatott új bekezdés kimondja, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok, valamint a kisiparosok a kihágás jegyzőkönyv kiközbesítésétől számított három hónapon belül kérhetik annak megsemmisítését vagy módosítását az illetékes pénzügyi hatósághoz benyújtott kérelmével.

Az új törvény 11. szakasza értelmében az 1947-48. adóévtől az egyenesadót a mult évi kivetés alapján hajtják be addig is, amíg az új kivetések megtörténnek. A régi adót ötszörösére emelik.

A 103-as törvény 12. szakasza módot ad a szövetkezeteknek hogy közigazgatási uton kérésük az 1946-47. évre kivetett kereskedelmi és ipari adójuk felülvizsgálatát, tekintet nélkül a jegyzőkönyvben megállapított érték vagy arra, hogy a kivetés érdemben vagy fellebbezés során letárgyalatott-e. Az ilyen kérdemeket legkésőbb május 31-ig be kell adni az illetékes pénzügyi hatósághoz.

A Székelyföld népe ezuttal sem kapott az amerikai segélyből

Az amerikai katolikusok a román aszállyusajuttatá vidékek számára újabb szeretetadományokat küldöttek. A küldeményt O'Hara Patricio Geraldo, a bukaresti pápai nuncius ellenörzése mellett osztották ki Moldvában a nélkülözökek között.

A pápai nuncius Prailában, Galacban, Barladon, Romanban Halaucéstiben és Iasiaban tett látogatása után visszatért a fővárosba. A pápai nuncius a Székelyföldnek a szárazságsajuttatá év következtében nyomorgó népét nem látogatta meg és az amerikai küldeményüöl sem juttatott számukra.

A Székelyföld népe körében a legnagyobb visszatetszést szöke az, hogy a Román Vöröskereszt vezetői, akik az amerikai szeretetadományokat kiosztják, ezuttal is reakciós szempontoktól vezérelt hajtották végre feladatukat. Emlékeztessék, hogy az első amerikai szeretetadományt is csak Moldvában osztották ki, bár a CARS, aszállyusajuttatá vidékek segélyezésére alapított kormánysszerv nyomatékosan hívta fel figyelmüket a Székelyföld nehézségeire is.

Szatmárnémeli: A vásárlók fegyelmzett magatartása újabb áresztést okozott a piacon

A legutóbbi hetivásáron olyan áresések voltak, amilyenre még nem volt példa a város történetében. Az áresés a vásárlók fegyelmzett magatartásával magyarázható. A vásárlóközönség ugyan-azuttal szervezeten jelent meg a piacon és a legnagyobb szigorúval törekedett arra, hogy a hivatalos árakat az árusítókkal betartassa.

Délre tojást, tejfelt, spenótot már a hivatalos áron alul árusították. egy liter tejfelt 450 lejért adtak, a tojáás ára pedig ronkint 9000 lejre esett. Bár a zöldegyföldben az árusítók a hivatalos árakat nem tartották meg, mindössze néhány százalékkal ttek túl.

A piac megszervezése érdekében nagy munkát kifejtö demokrátiá nőszövetségeket erőteljesen támogatták a hatóságok is.

M Ű V É S Z E T

Kolozsvárra jön a Hadsereg Színháza

KOLOZSVÁR. — A demokrata román hadsereg mindent megtesz a katonák szellemi nevelése érdekében, hogy azok társadalmunk hasznos és felvilágosult tagjaivá váljanak. A hadsereg kebelében meghonosodott új szellem egyik értékes vívmánya a „Hadsereg Színháza”, mely Bukarest legmodernebb színházában működik s hatalmas sikerrel szolgálja a demokrata tömegnevelés ügyét.

A VI. hadtestparancsnokság mellett működő nevelőszolgálat parancsnokának, Morfei tábornoknak közbenjárására a „Hadsereg Színháza” Kolozsváron is bemutatkozik. Május 16-án az Állami Magyar Színházban Al. Bobescu „Az elvarázsolt furulya” című háromfelvonásos operettjét adják elő, míg május 17-én a Román Nemzeti Színházban Valeriu Campeanu „Tündérek” címü vígjátéka kerül bemutatásra.

A „Hadsereg Színháza” 100 tagu együttessel, ének- és balettkarral, valamint 30 tagu zenekarral jön Kolozsvárra. A színészek között több fővárosi kiválóság szerepel. A zenekart Radu Botez, az ország egyik legkiválóbb karmestere vezényli, a rendezést pedig Al. Bobescu igazgató, a kolozsvári Román Nemzeti Színház volt kitiüő rendezöje végzi. A nagyszertü együttéca szereplése elé fokozott várakozással tekint Kolozsvár társadalmá s biztosak vagyunk abban,

hogy megérdemelt sikert fog aratni.

Hogy mindenki számára lehetővé tegyék az előadások megtekintését, a helyáratokat huszezer és hatvanezer lej között állapították meg.

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Kedden este fél 8 órakor: *Egy pohár víz.*
Szerdán délután fél 5 órakor: *Tommy és társa.*
Este fél 8 órakor: *Egy pohár víz.*
Csütörtökön délután fél 5 órakor: *Sonküt sem terbel felelősség.*
Este fél 8 órakor: *Egy pohár víz.*

A KOLOZSVÁRI ZENE- ÉS SZÍNHÁZ MÜVESZETI FŐISKOLA HANGVERSENYSOROZATA:

Május 13-án, kedden este 8 órakor: *Tóbjai—Habos cselló—zongora szóváltásté.*
KOLOZSVÁRI MOZIK MÜSORA:
CAPITOL: *A francia leány.* (Mademaisle Fifi).
CORSO: *Alaszkai banditák.*
RIO: *A postamester.* Magyar feliratokkal.
ROYAL: *Makacs Kata.* A legkedvesebb zenés vígjáték.
ROYAL-PALACE: *Hupza a férfiak után.* A legújabb olasz premier film.
SELECT: *Ciillagos lobogó alatt.* Izgalmas amerikai kémhádra.
URANIA: *5-ös óráz.*

A Szovjetunió és az Egyesült Államok viszonyát vitatta meg Sztalin vezértábornagy

Harold Stassenel, az amerikai köztársasági párt vezetőszemélyiségével

MOSZKVA. — A TASS-iroda gyorsan feljegyzések alapján jelentést adott ki arról a beszélgetésről, amely Sztalin vezértábornagy, a Szovjetunió miniszterelnöke és Harold Stassen, az amerikai republikánus párt egyik vezető személyisége között az elmúlt hónap elején helyet. Az alábbiakban közöljük a beszélgetés fontosabb részleteit.

Stassen megköszönte Sztalinnak, hogy fogadta őt és kijelentette: azért kérte ezt a fogadást, hogy tisztelgethessen Sztalinnal, mint a kormány fejénél. Kijelentette, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok viszonya igen nagyjelentőségű volt a háborúban és nagyjelentőségű lesz továbbra is. Megállapítja, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok gazdasági rendszere igen eltérő. A Szovjetunió gazdasági élete a szocialista tervezéssel kezdődött el, amely épült fel és fejlődését a Kommunista Párt irányítja. Az Egyesült Államokban szabad gazdaság van, amely a magántőkén alapszik. Stassen azt szeretné tudni, hogy Sztalin véleménye szerint egy és ugyanabban a világban megférhet-e egymás mellett ez a két gazdasági rendszer és együttműködhetnek-e egymással a háború után?

Sztalin azt válaszolja, hogy ez a két rendszer természetesen együttműködhet egymással. A közöttük fennálló különbségek nincs lényegbevágó jelentősége, mennyiben a két rendszer együttműködéséről van szó. Németország és az USA gazdasági rendszere azonos volt, de mégis háború tört ki közöttük. Az USA és a Szovjetunió gazdasági rendszere különböző, de mégsem viselkedtek háborút egymás ellen, hanem együttműködtek a háború alatt. Ha a két különböző rendszer együtt tudott működni a háború alatt, akkor miért ne működhetne együtt a békeben? Magától értetődő, hogy ha meglesz az együttműködés irányuló óhaj, akkor együttműködés különböző gazdasági rendszerek mellett is lehetséges. De ha nincs meg az együttműködésre irányuló óhaj, akkor még azonos gazdasági rendszerek mellett is összeveszhetnek egymással akár államok, akár egyes emberek.

Stassen kijelentette, hogy természetesen az együttműködésre irányuló óhajnak nagy jelentősége van, de a multban, a háború előtt mindkét oldalon különböző jelentések hangzottak el az együttműködés lehetetlenségéről. A háború előtt maga Sztalin is tett erre vonatkozó kijelentéseket. De Stassen azt szeretné tudni, hogy Sztalin véleménye szerint a háború után, a fasizista tergely, azaz Németország és Japán veresége változtat-e a helyzeten és most, ha megvan az együttműködésre irányuló óhaj, lehet-e bízni a Szovjetunió és az USA közötti együttműködésben?

Már Lenin tanította...

Sztalin azt válaszolja, hogy semmi kétség sem lehet az állítani, hogy két különböző rendszer nem működhetne együtt. Két különböző rendszer együttműködésének gondolatát először Lenin fejezte ki. Lenin, a mi tanítónk — mondja Sztalin. — Mi szovjet emberek tanítványai vagyunk. Soha nem tudunk el és nem fogunk eltérni Lenin tanításaitól. Lehetséges — jelentette Sztalin —, hogy mondta: egy rendszer, például a kapitalista rendszer nem akar együttműködni, de ezt a háború mondotta, nem pedig a lehetőségek. Ami az együttműködés lehetőségét illeti, ő, Sztalin, Leninnek azt a nézetét vallja, hogy lehetséges és kívánatos az együttműködés két különböző gazdasági rendszer között. Hasonlóképpen, a Szovjetunió népében és kommunista pártjában megvan az együttműködésre irányuló óhaj. Vitathatatlan, hogy az együttműködés mindkét országnak számára válik.

A továbbiakban Stassen azt állította, hogy Sztalin a Kommunista Párt 18. kongresszusán és 1930. évi teljes ülésén nyilván kijelentéseket tett volna, a „kapitalista bekerítésről” és a „monopolizmus és imperialista fejlődésről”, ami értelmű lett volna azzal, hogy a két ország között nem lehet együttműködés. Sztalin kijelentette, hogy a Kommunista Párt központi Bizottsága egyetlen teljes ülésén sem mondotta és nem is mondhatta, hogy két rendszer nem működhet együtt. Ő, Sztalin azt mondta, hogy fennáll a kapitalista bekerítés a Szovjetunió elleni támadás végett. Ha az egyik fél nem akar együttműködni, ez azt jelenti, hogy fennáll a támadás veszélye. És valóban, Németország, amely nem akart együttműködni a Szovjetunióval, meg is támadta a Szovjetuniót.

Stassen aztán megjegyezte, hogy Sztalin arra az előző kijelentésre akar kitérni, amely szerint az USA és Németország gazdasági rendszere azonos. Kijelentette, hogy az USA és Németország gazdasági rendszere különböző egymástól, amikor Németország háborút indított.

Sztalin nem ért egyet ezzel és azt mondja, hogy csak az amerikai és németországi rezsimek között volt különbség, de nem volt különbség a gazdasági rendszerek között. A rezsim ideiglenes politikai tényező.

Beszélgetésük ezután az amerikai és a szovjet gazdasági rendszer összehasonlítására vonatkozott, majd Stassen felhívta azt a tényt, hogy párta lapjának, a „New-York Herald Tribune” tudósítójának nem adták meg a beutazási engedélyt a Szovjetunióba. Szóba került az is, hogy egyes amerikai újságírók a tényeket elferdítve írnak a Szovjetunióról. Stassen felelte, hogy a „New-York Herald Tribune”-nak annál is inkább nagy a jelentősége, minthogy a köztársaságiak a legutóbbi választásokon nagy többséget szereztek.

Az amerikai sajtó kohanányai

Sztalin azt mondta: „Ez mindegy, minthogy mi nem látunk nagy különbséget a köztársaságiak és a demokraták között.” A lap tudósító esetével kapcsolatban Sztalin egy esetre emlékeztetett:

A három hatalom teheráni konferenciáján barátságos légkörben jó munkát végeztek. Az egyik amerikai lap tudósítója (Sztalin már nem emlékszik a nevére) azt közölte, hogy a tanácskozáson jelen volt Timosenko marsall — holott a valóságban nem volt ott — és hogy Sztalin az ebéd alkalmával megütötte Timosenko marsallt.

Ez durva, rágalmazzó kohanány volt. Nos, vajon dicserni kell egy ilyen tudósítónak?

Azon az ebéden, melyen a teheráni konferencia résztvevői Churchill születésnapját ünnepelték, Churchill, Brook, Leahy és mások, mintegy harminc ember vett részt, akik tanúi lehetnek annak, hogy semmi ilyesmi sem történt. Ennek ellenére ez a lap tudósítója általa kitalált kohanányt elküldte lapjának és a közlemény meg is jelent az Egyesült Államok sajtójában. Vajon lehet-e bízni egy ilyen lap tudósítóban?

A Szovjetunióba küldött lap tudósítók működésével kapcsolatban Sztalin generálisszimusz a továbbiakban elmondotta, hogy amikor megszüntették a tudósítók kötelező cenzúráját, egyes újságírók azt írták, amikor szabadságra ment, hogy Molotov elkergette őt, majd amikor szabadságáról visszatért, azt írták, hogy ő fogja elkergetni Molotovot. Ezek a felelt en híresztelések aztán arra bírta rá a Szovjetunió kormányát, első-

sorban Molotov külügyminisztert, akiből a külföldi lap tudósítók cenzúrája tartozik, hogy ismét bevezessék a cenzúrát.

Stassen azt mondta, hogy az élet színvonal emelése szempontjából nagy jelentősége van a gépesítésnek és a villamosításnak és az atomenergia felhasználásának az iparban ugyancsak nagyjelentőségű valamennyi nép számára, beleértve a Szovjetunió és az USA népeit is. Ugyanakkor, hogy az atomenergia háborús célokra való felhasználásának megtiltása, az atomenergia ellenőrzési és felügyeleti rendszerének kidolgozása igen nagyjelentőségű a világ valamennyi népe számára. Sztalin véleménye szerint van-e kilátás arra, hogy a jövőben kidolgozzanak egy olyan egyezményt, melynek alapján ellenőrizni és szabályozni lehet az atomenergia termelését és békés célokra való felhasználását?

Az atomkérdés

Sztalin azt válaszolja, hogy bizik ebben. A Szovjetunió és az USA között igen nagy nézeteltérések mutatkoznak ebben a kérdésben, de végső fokon — reméli — a két fél meg fogja érteni egymást. Véleménye szerint meg fogják teremteni az atomellenőrzési és felügyeleti nemzetközi rendszert és ennek óriási jelentősége lesz. Az atomenergia békés célokra való felhasználása óriási fordulatot fog okozni a termelési folyamatban. Ami az atomenergia háborús célokra való felhasználását illeti, azt minden valószínűség szerint meg fogják tiltani. Ezt követeli a népek vágya és lelkiismerete.

Az atomenergia kérdéssel kapcsolatos megbeszélés után Európa szegénységéről és Amerika gazdagságáról folyt a szó.

Sztalin kijelentette, hogy az USA-ban nem rossz a helyzet. Amerikát két óceán védi. Északon egy gyenge országgal, Kanadával határos, délen pedig Mexikóval, amely ugyancsak gyenge ország. Az Egyesült Államoknak semmi okuk sincs arra, hogy féljenek ezektől az országoktól. Az USA a függetlenségi háború után hatvan esztendőn keresztül nem viselt háborút, hanem békét élvezett. Mindez elősegítette az USA békés fejlődését. Ezenkívül az USA lakossága olyan emberekből áll, akik régen megszabadultak a királyok és a földbirtokos arisztokrácia elnyomásától. Ez a körülmény szintén megkönnyítette az USA rohamos fejlődését.

Stassen kijelentette, hogy az ő dedapja Csehszlovákiából menekült el az impe-

rializmus elől. Természetes, hogy az USA földrajzi helyzete nagy segítséget jelentett Amerika számára. Mi szerencsés helyzetben vagyunk — mondta Stassen. — Az ellenséget az amerikai partoktól távol vertük tönkre. Az USA képes volt végrehajtani a béketermelésre való áttérést és a háború befejezése után nagy arányokban újból megindítani a termelést. A feladat most a depresszió és a gazdasági válság kikerülésében áll.

Az USA gazdasági helyzete

Ami az Egyesült Államok gazdasági helyzetét illeti, Stassen annak a reményének adott kifejezést, hogy sikerül elkerülni a válságot. E célból az Egyesült Államokban szabályozott, nem pedig monopolisztikus kapitalizmus fog uralkodni, ami lehetővé teszi, hogy elkerüljék a válságokat.

Sztalin ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy Németország és Japán, mint az amerikai ipar versenytársai elbuktak és így az amerikai ipar előtt teljesen szabadok a világ piacai.

Azon véleményének adott kifejezést, hogy az Egyesült Államok össztermelésének 20 százalékát elhelyezheti majd világpiacokon, míg ezelőtt termelésének csak 10 százalékát tudta külföldön értékesíteni.

Stassen ezzel szemben azt állította, hogy az Egyesült Államok kivitele nem haladhatja meg össztermelésének 15 százalékát, minthogy az európai, a kínai és a japán piacokon nincsenek fizetési eszközök és ilyenformán csak terhet és nem előnyös üzletet jelentenek Amerika számára.

Sztalin megjegyzi, hogy ami a vásárlóképességet illeti, úgy gondolja, a kereskedők megszerezik a szükséges pénzt, amerikai árukat vásárolnak rajta s aztán eladják országuk földműves népeinek. A kereskedők Kínában, Japánban, Európában és Délamerikában nagy összegeket halmoztak fel.

Stassen ezzel szemben azt állította, hogy a kereskedők nagy többsége csak helyi valutát halmozott fel, amely az esetek túlnyomó részében zárolt valuta és alkalmatlan kereskedelmi üzletek lebonyolítására.

Végül megállapodtak abban, hogy ha az Egyesült Államok össztermelésének csak 15 százalékát fogja is tudni exportálni, az is igen jelentős mennyiség.

Végül ismét arról beszéltek, hogy elkerülheti-e az Egyesült Államok a

Belpolitikai híradó

— Fővárosi tudósítónk telefon jelentése —

A közbefejt békeünnep, valamint május 10-ike és vasárnapra való tekintettel a képviselőház után hétfőn délután ült össze. A háromnapos szabadidőt a képviselők nagyrésze választókerületének meglátogatására használta fel. A hétfői ülésen főleg kérdések hangzottak el, majd napirenden kisebb jelentőségű törvényjavaslatok szerepeltek.

Szigoru intézkedések az üzérkedők ellen

A gazdasági minisztériumban elkészült az üzérkedés elleni törvénytervezet. A törvénytervezet az üzorsza és üzérkedés elleni küzdelemben az eddigi formásokat egyszerűsítette le és rendkívül szigorú intézkedéseket tartalmaz az üzérkedők ellen. Az előbbi ilyen törvényekhez viszonyítva újítás az, hogy komoly büntetést tartalmaz azok részére, akik mint fogyasztók, magasabb áron vásárolnak a jelenleg megszabott árnál.

Külföldre utazott a Nemzeti Bank kormányzója

Mosoiu, a Nemzeti Bank kormányzója hétfőn reggel repülőgéppel Zürichbe utazott. Onnan Párisba, Londonba, majd Brüsszelbe látogat el. Utazása során az illetékes tényezőkkel folytat pénzügyi tárgyalásokat. Május 15-én Londonban felkeresi Bortat, a Chase National Bank elnökét, akivel a Romániának nyújtandó hiteltől fog tárgyalni.

5000 lej a gyufa ára

A gyufa árat dobozonként 5000 lejben állapították meg. Az ellátószervek tagjai részére 3000 lejben áron szolgáltatják ki június 1-ig a termelés 10 százalékát.

gazdasági válságot? Stassen kijelentette, hogy véleménye szerint igen, minthogy a termelést szabályozni fogják.

A beszélgetésről felvett jegyzőkönyvet átadták Stassennek és Sztalin generálisszimusz felhatalmazta, hogy annak alapján nyilatkozzon adhasson a beszélgetésről a sajtónak.

Ki volt a letartóztatott Vlad Simon CAM-igazgató és dr. Pásztai Géza?

Több százmilliós panama, huligánakciók és egyéb sötét üzelmek

KOLOZSVAR. — Az állambiztonsági hivatal által foganatosított letartóztatások — valljuk be őszintén — bizonyos szorongó érzéseket váltottak ki még azokban is, akiknek erre semmi okuk nem volt. A reakció suttogó propagandája a letartóztatásokkal kapcsolatban különféle rémhíreket igyekezett terjeszteni, hogy nyugtalanságot keltsen.

A letartóztatásokat követő belügyminisztériumi hivatalos közlemény azonban megsemmisítette ezeket a rémhíreket és — kétségkívül — megnyugvást hozott.

De a közlemény nélkül is azoknak, akik ismerték és figyelemmel kísérték a letartóztatottak ismeretéből alakjainak tevékenységét, azt a megállapítást kellett tenniük, hogy illetékes szerveink nem ártatlan és nem jóhiszemű emberek

Vlad, a beugrató

Nem hallgathatjuk el azt sem, hogy Vlad Simon volt az, aki a tavaly május 10-iki ünnepélyre felvonuló munkásságot arra biztatta, hogy vigyék csak nyugodtan ki az utcára a magyar zászlót is. Vlad urat azonban távolról sem őszinte demokratikus felfogása, a magyarság iránti eszefogás különös rokonszenv indította erre a lépésre. Nem! Hanem az a szándék, hogy ezzel, a reakciós agitátorok által feltűzött, csak államromlás várára és készmélben álló huligán csoportok számára támadási okot szolgáltatson. Vlad urat az a vágy fűtötte, hogy a román függetlenség felemelő ünnepségét véres utcái verekedésszerű aljasításával és a megfélembérett, jóhiszemű munkások által utcán kivitt ma-

ket tartóztattak le.

Egy jólismert reakciós, sovén figura közöttük: Vlad Simon, a CAM volt igazgatója, aki minden alkalmat megragadott, hogy az együttműködés népek békeességét megzavarja s a nemzetiségi ellentéteket ébrentartsa. Aktivitását ügyesen leplezte, demokratikus álarc alatt igyekezett elkövetni, de kétségtelen, hogy indító okainak alapja a sovén gyűlölködés légkörének megeremtése és a haladó demokrácia rendjének megzavarása volt. Letartóztatása alkalmával Vlad Simon — anélkül, hogy bárki is ilyenirányú kérdést intézett volna hozzá — hevesen tiltakozni kezdett, hogy neki semmi köze sincsen a gyárban történt dohánypanamához. A rossz lelkiismeret elárulta és új tétellel szaporította bünlajstromát.

gyar zászló a huligán bandák által sárba tiportassa. Amint most kiderült, az igazgatása alatt álló CAM-ban csak egy versenytárgyalás alkalmával 350 millió lejjel károsították meg az államot. Nem lehetetlen azonban az sem, hogy a fekete piacot elárasztó bőséges cigarettamennyiség is az ő tudásával került ki különböző rejtékatokon a cigarettalüzekhez.

Azonban nemcsak a románságnak, hanem — sajnos — nekünk is megvannak a magunk reakciós gyászvilégei. Nem lennénk tárgyilagosság, ha nem ragadnánk ki ezek közül is legalább egyet.

Erdélyi magyar közéletünk ismeretlen alakja: dr. Pásztai Géza ügyvéd, aki éppen a haladó demokra-

cia jóvoltából jutott egyetemi katedrához. Nézzük, mire használta fel dr. Pásztai a magyar egyetem tanárának közéleti s így a jogi életben is megnyilvánuló tekintélyét: ügyvédi jövedelmének bármilyen úton való gyarapítására és a demokratikus rend elleni burkolt és nyílt aknamunkára. A Néptörvényszék elé állított fasizták közismert védője. Azonban csak azok számára, akik anyagilag biztosítani tudták a nem legakosonyab-

ban megszabott ügyvédi honoráriumát. Illusztris védelmeinek sorában ott találjuk Friedrich Károlyt, a dugdazdag hitlerista szász és dr. Kolombán Józsefet volt katonai tanácsadót. Ezek vagyonszemberek. De nem találunk egyetlen sem védelmei között, akik pénztelen magyar kisémberek.

Dr. Pásztai nem emberszeretettel vállalta ezeknek a fasiztáknak védelmét, hanem üzleti számításból.

A paragrafuscsavaró

Dr. Pásztai ügyvédi paragrafuscsavarási ügyeskedése valójában a magyar dolgozók ellen irányult, amikor a földöz juttatott magyarok érdekeivel szembenálló nagybirtokos háborús bűnösöket igyekezett elvonni a felelősségrevonás elől és ártatlanra mosni a Néptörvényszék előtt.

De ott áll dr. Pásztai gyanús figurája mindazoknak a reakciós kísérleteknek háttérben is, amelyek éppen a sorsdöntő választások előtt alcárták az erdélyi magyarságot két részre bontani és egymással szembeállítani. Hogy ez nem sikerült, nem rajta és cinkosain mulott, hanem az öntudatos magyar tömegeken, amelyek elutasították ennek a klidnek kísérletét.

Meg kell még említsük azt a gyászos esetet is, amikor a székelyföldi magyar reakció jóvoltából magyar vér folyt, a bestiális sán meggyilkolt Balázs Péter demokrata érharcos vére. Dr. Pásztainak ez a szomorú eset csak arra volt jó, hogy egyik hatóságunknál történt intervenciója al-

kalmával azzal fenyegetőzzen, hogy hasonló huligán cselekmények következhetnek be, ha nem fogadják el az ő álláspontját. Ugyan mi ösztönözte az ügyvéd egyetemi tanárt, a „jogtudós” Pásztait ilyen kijelentésre? Talán csak nem az, hogy ilyen huligán-szervezetekkel állott titkos kapcsolatban?

Nem tudjuk. Miként azt sem tudjuk még, hogy letartóztatásának mi volt az oka. Bizonyosan nem az általunk felsoroltak, de a vizsgálat lefolytatása mindenre fényt fog deríteni. Azt azonban tudjuk, hogy minden őszintén haladó felfogású ember előtt megnyugtató hatást kell kiváltania annak a ténynek, hogy demokratikus kormányzatunk illetékes szervei nem nemzetiségi hovatarozás alapján, hanem bizonyítékok komoly mérlegelése után fogantatják mindazokat az intézkedéseket, amivel a népek békeességét, a demokráciát, a hatadás elleni törő sötét hatalmatát ártalmatlanná teszi. (—)

A magyar asszonyok levelet intéztek Sztalin vezértábornagyhoz

Rákosi: „Az kívánjuk, hogy karácsonyig az utolsó hadifogoly is hazatérjen“

A budapesti Csepel ma délután Kolozsváron játszik a Dermata ellen

KOLOZSVAR. — A Csepel labdarúgó együttese hétfőn délután Kolozsvárra érkezett. A kitűnő budapesti labdarúgó csapat pénteken 6:1 (4:0) arányban győzött Temesváron a CAMT ellen, míg vasárnap Aradon az AMCE—Spárta vegyes csapatát győzte le 2:1 (1:0) arányban.

Ma, kedden délután 6 órakor a városi sporttelepen a Csepel a Dermata ellen játszik, majd csütörtök délután a Vasas lesz a budapesti

csapat ellenfele. A mai mérkőzés előtt a Vasas—Universitatea, míg a Csepel—Vasas mérkőzés előtt a Dermata—Vasas ifjúsági mérkőzést játszik le. A csepeli együttes a Dermata ellen a következő összeállításban áll ki:

Szekeres, Rédei, Kónya, Csurgó, Nagy II., Rákosi, Szentesi, Marosvári, Négyesi, Keszthelyi II., Pintér.

A Dermata csapatát Rónai edző csak a helyszínen állítja össze.

BUDAPEST. — A magyar nők demokratikus szövetségének 100 tagu küldöttsége felkereste Rákosi Mátyás miniszterelnökhelytest és megkérték, hogy továbbítsa Sztalin vezértábornagyak azt a levelet, amelyben a Szovjetunió miniszterelnökétől a magyar hadifoglyok hazaengedését kéri.

A MNDSz Sztalin vezértábornagyhoz intézett kérését a következőkkel indokolja meg: „Magyarország a bünső háború következtében súlyos károkat szenvedett és így minden dolgos kézre szüksége van, továbbá a hadifoglyok hozzátartozói a legnagyobb nyomorban élnek és szükségük van családfenntartóra.

— Ön miniszterelnök ur — írják a magyar asszonyok Sztalin vezértábornagyak — már többször adta tanujelét nagylelkűségének a magyar nép iránt, különösen amikor a békekötés előtt tetten lehettek hadifoglyaink egyrészt hazaszállítását, Kérve kérjük, hallgassa meg sokezer magyar anya, feleség és gyermek kérését és bocsássa haza szeretteinket. Tudjuk, hogy a háború előtti és alatti magatartásunkkal ezt nem érdemeljük ki, mert nem voltunk bátrak, nem álltunk ellent a háborus áramlatnak. De szolgáljon mentésgül, hogy nálunk túl nagy volt a terror és túl kevés a felvilágosítás“.

A magyar asszonyok küldöttsége előtt Rákosi Mátyás rövid beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy maga is három esztendeig volt hadifogoly és tudja, milyen keservesen gyötri a hadifoglyot a hongváry és mennyivel keservesebb az itthonmaradott hozzátartozók sorsa.

— A múltban is megtettem mindent — mondotta —, hogy hadifoglyaink még a békekötés előtt hazatérjenek és egy részük hazajött. Az kívánjuk, hogy az ideiglenes karácsonyig az utolsó hadifogoly is hazajöjjön és végre a fasizták háborújának ez a fájó következménye is lezáruljon.

A Dermata 3:1-re győzött az U ellen, A Vasas eldöntetlenül játszott Temesváron

KOLOZSVAR. — Az NB I. vasárnapi fordulójában több meglepetés volt. A marosvásárhelyi Dermata kitűnő erőkből álló együttese 3:1 (2:0) arányban megérdemelten győzött Kolozsváron az Universitatea ellen Inoze II., 2 és Pálffy gólyaival. Az U egyetlen gólját Cristea révén 11-esből érte el.

A Vasas Temesváron az ottani vasutascsapat ellen 0:0 arányban eldöntetlenül játszott. A kolozsvári csapat győzelme érdemelt volna, de Gorcea bukaresti játékvezető a Vasasnak nem adott meg egy jogos 11-est.

Bukarestben kettős mérkőzés volt. Az ITA 1:1 (1:1) arányban

eldöntetlenül játszott a bukaresti CFR csapatával, míg az UDR nagy meglepetésre 2:1 (2:1) arányban legyőzte a Juventus együttesét. A Carmen 5:1 (3:1) arányban győzött Craiován, míg a Ciocanul 2:0 (1:0) arányban Ploestiben. Nagyváradon a Szabadság csak nagy küzdelem után tudta legyőzni 2:0 (1:0) arányban a Jiul együttesét.

A bajnokságban az ITA vezet 36 ponttal. 2. Juventus 27 pont, 3. Ciocanul 27 p., 4. CFR Bukarest 26 p., 5. CFR Temesvár 26 p., 6. Carmen 26 p., 7. Vasas 24 p., 8. Universitatea 24 p., 9. Szabadság 22 p., 10. Dermata 17 p., 11. UDR 16 p., 12. Jiul 15 p., 13. Prahova 7 p., 14. FC Craiova 4 pont.

azokat, akik az egyesület színeiben és péntek délutáni edzésen jelen vesznek meg a városi sporttelepen.

CFR—Unirea 2:1, Spárta—Puterea 1:0

KOLOZSVAR. — A C-liga VII. csoportjában a kolozsvári CFR 2:1 (0:1) arányban győzött a marosludasi Unirea ellen. A Puterea-Haggibbor Szamosujváron játszott, ahol balszerencsés küzdelem után 1:0 (1:0) arányban vereséget szenvedett a Spárta csapatától.

A nagyváradi szatmári kerületben a Sanitas—Olimpia C-liga rangadó Szatmáron 2:2 (1:0) arányban eldöntetlenül végződött. Ebben a kerületben a bajnokságot a Sanitas csapata nyerte meg, amely megérdemelten jutott az NB II. harmadik csoportjába.

metto újabb góljával 2:1-re vezetett az olasz csapat, amelyet Puskás 11-esével egyenlített ki a magyar csapat a 35. percben. A 45. percben Loi révén szerzte meg az olasz csapat a győzelmet.

SPORTHÍRADÓ

A PERECES—FERENCVÁROS mérkőzést, amely az 52. percben a Perences 3:0-as vezetése után a kapufa kitérése miatt félbeszakadt, az MLSZ egyes bírójára a mérkőzés újrajátszását rendelte el. Az egyesbíró határozata sportkörökben nagy feltűnést keltett.

AZ U—VICTORIA ifjúsági bajnoki mérkőzést 1:0 (1:0) arányban az Universitatea nyerte meg.

A DERMATA teniszcsapata szombaton és vasárnap a Caracosteia és a Camarasescu-kupa küzdelmei során a Haggibbor női teniszcsapata, illetve a BEAC—Haggibbor férfi csapat győztesével játszik.

A MAI CSEPEL—DERMATA nemzetközi mérkőzést Czinczár Imre, míg a csütörtöki Csepel—Vasas mérkőzést dr. Boldur Emil vezeti.

A BEAC TENISZ-SZAKOSZTÁLYA szerdán este fél 7 órakor ülést tart a központi egyetem 101. sz. termében, amelyre kéri a vezetőség az összes versenyzők pontos megjelenését.

CSEHSZLOVÁKIA—JUGOSZLÁVIA 3:1 (2:0). A Prágában lejátszott országos központi labdarúgó válogatott mérkőzésen a csehek csak nagy küzdelem után győztek.

AZ ANGLIA—KONTINENS válogatott mérkőzést Glasgowban 140.000 néző előtt az angol válogatott 6:1 (4:1) arányban nyerte meg.

Dermata, a Karres és a Phönix 32—32 ponttal áll az NB. II. harmadik csoportjának az élén

KOLOZSVAR. — Az NB II. harmadik csoportjában a Karres Kolozsváron 4:2 (2:2) arányban győzött a Victoria ellen. A Dermata Lupényban 0:0 arányban eldöntetlenül játszott a Mincrul csapatával. Nagyváradon a Phönix 4:1 (2:0) arányban győzte le a szatmári Tőrekvés együttesét. Tordán:

Mica—CFR 1:0 (0:0). Marosvásárhelyen: CFR—Arsenal 8:3 (1:0), Sebesen: Surianul—Solvay 3:0 (1:0).

A vasárnapi forduló után a Dermata 19, a Karres 20, míg a Phönix 21 mérkőzés után 32—32 ponttal vezet sorrendben a táblázaton.

Csapatversenyben az Állami Gimnázium futói győztek az iskolák közötti mezői futóbajnokságokon

KOLOZSVAR. — Az Egyetemi Sportparkban vasárnap délelőtt nagy érdeklődés mellett rendezték meg a kolozsvári középiskolák mezői futóbajnokságait, amelynek meglepetése, hogy a nyolc kolozsvári középiskola mezői futóbajnokságának egyenlő győztesek az alsó tagozaton Ungvári az állami gyakorló gimnázium, míg a felső tagozaton megrendezett versenyben Cuibus Emil, a Baritium gimnázium növendéke lett a győztes.

A pontversenyben első lett az Állami Gimnázium csapata 243 ponttal, 2. Református Kollégium csapata 229 ponttal, 3. Állami Gyakorló Gimnázium 186 ponttal. A felső tagozatok pontversenyében: 1. Gépipari iskola 197 ponttal, 2. Állami gyakorló gimnázium 112 ponttal, 3. Kereskedelmi iskola 96 ponttal.

A nagyváradi szatmári kerületben a Sanitas—Olimpia C-liga rangadó Szatmáron 2:2 (1:0) arányban eldöntetlenül végződött. Ebben a kerületben a bajnokságot a Sanitas csapata nyerte meg, amely megérdemelten jutott az NB II. harmadik csoportjába.

TORINÓ. — Közel 70.000 néző előtt játszották le Torinóban az olasz—magyar válogatott labdarúgó mérkőzést, amelyet az olasz csapat az utolsó percben lött góljával, nagy szerencsével játszva, 3:2 (1:0) arányban nyert meg. Az I. félidő 25. percében Gametto révén jutottak vezetéshez az olaszok, amelyet a II. félidő 11. percében Szilágyi révén egyenlítették ki a magyarok. A 26. percben Ga-

Olaszország labdarúgó válogatottja az utolsó percben lött góllal győzött 3:2-re a magyar csapat ellen

Kitűnő eredmények a Vasas női atlétikai versenyén

KOLOZSVAR. — A városi sporttelepen vasárnap délelőtt rendezte meg a Vasas a tavaszi idény első női házi atlétikai versenyét, melynek eredményei a következők: 60 méteres síkfutás: 1. Kövesdi Magda 9.01 mp., 2. Csáktányovszky Magda 9.02 mp., 3. Gerendi Margit 9.02 mp. Magasugrás: 1. Gerendi Margit 125 cm., 2. Szép Margit 115 cm., 3. Karcsagi Ilona 110 cm. Súlydobásban: 1. Keresztes Erzsébet 825 cm., 2. Lusztig Éva 623

cm., 3. Vass Zsuzsanna 619 cm. Távolugrásban: 1. Kövesdi Magda 417 cm., 2. Gerendi Margit 401 cm., 3. Keresztes Erzsébet 388 cm. Döntésközvetésben: 1. Keresztes Erzsébet 26.02 cm., 2. Csáktányovszky Magda 18.45 cm., 3. Lusztig Éva 17.80 cm. A verseny sikeres megrendezéséért Schneider Imre, Kiss György és Árkossy Lajos érdemel díszeteket.

A Vasas női atlétikai szakosztályának vezetője felhívja mind-

ADAS-VETEL

VESZER és eladók mindenféle butort. Krisán, Jókai-utca 4. 3564
VARRÓGÉPEKET, kötésképeket, kerékpárokat, alkatrészeket, tüket a legbecsültebb napi áron vesz és ad el Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 3694
FUTBALL cipő vadonat új eladó. Cim a kiadóban. Gr.
ELADÓ 1.8 HP, 150 Voltos, üzembépes villanymotor. Eötvös-utca 32. 3853
EGY nagyon szép sportkocsit és egy mély gy. tucakocsit eladó. Schönberger, Széchenyi-tér 2. 3885
BÉLYEGGYŰJTEMEK, tömegbélyegeket legmagasabb áron vesznek Erős, Dávid Ferenc-utca 12. F.
FINOM kivitelű kombinált szoba és hálószobabehrendezés sürgősen eladó. Dézma-utca 18, hátul az udvarban. 3914

EGY fél autóbussz eladó. Rapid No. 648. Maramures-utca 205. 3900
ELADÓ egy jómínőségű pianinó. Simon, Augustus 23 (volt Király)-utca 24. 3895
EGY automata mérleg eladó. Érdeklődni Mátyás-utca 3. vendéglőben. 3893
OLYMPIA táskairogó, 6 ebédlészék, 1 antik szekrény eladó. Jókai-utca 25. I. emelet, ajtó 8. 3894
RÁDIO modern, új típusu olcsón eladó. Forduló-utca 2. 3924
KERÉKPÁRT gumi nélkül megvételre keresek. Dr. Nagy, Széchenyi-tér 42. 3927
RÁDIO Blaupunkt, 4+1-es, gyermek fürdőkád és Marklin játékszékény eladó. Csörtörő-utca 11. 3913
EGY kerékpár eladó. Szabadság-tér 12, Rácznál. 3905
NAUMANN süllyesztős varrógép eladó. Mayer, Erzsébet-ut 53. 3932

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, állástkeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelítség levelekkel 5000 lej pótdíj fizetendő. Szövegírdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Kereset hirdetések 4000, 5000 és 6000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyilttér szavankint 10.000 lej.

ELADÓ süllyesztős női varrógép. Érdeklődni 3—5 között. Petru Maior-utca 9. 3902
ELADÓ Baltaczin takarmány, azonnal kaszállatód 1 holdon a téglyvár mellett. Istók iroda, Mária királyné-utca 11. 3920
CENTRIFUGAL sz. vattytut motorral, 1—1½ colost vesziünk. Kajántói-ut 8, enyüzem. 3921
KÉTÁJTÓS nikkelzett jégzsékény, prima plüss divány eladó. Unió-utca 12, ajtó 9. 3823
KÉTSZEMÉLYES modern reklamé eladó. Borgida, Einstein (volt Teleky Mihály)-utca 23. 3926
ELADÓ dinamó 110 Volt, 25 Ampere egyenáramu, 2 pólusú, gerjesztő ellenállással, továbbá 2000 liter ürtartalnu zárt vartartány. Veszünk levegőkompreszort. Szeszgyári iroda, Kolozsvár, Szabadság-tér 21. 3927

Varrógépet és aszurgépet bérbe adok. Egy gyermekméreleg eladó. ARGUS Unió-utca 8. udvarban.

írásban Dózsa György-utca 12, portáshoz. 3937
ELADÓ egy hálószobabútor és íróasztal. Berthelot-utca 11, I. emelet. 3935
BÁDOG fekete és horganyzott, nagy főzőkemence eladó. Horea-ut 78. 3934
RÁDIÓT vennék pénzért, esetleg élelmiszert. Cimeket „Rádío” jelígre a kiadóba. 3930
ALLÁST KAPHAT BORBÉLYSEGÉDET felveszek. Ugyanott szürke angorayulak eladók. Monostori-ut 42. 3862
KIFUTÓFIUT felvesz „Arta”. Unió-utca 9. 3906
KERESEK azonnala intelligensebb, gyermekszertő, románul jól beszélő személyt 2 éves gyermek mellett. Csak jó információkkal rendelkező személyek jelentkezzenek 2—4 íg. Godcarunul, Fürdő-utca 10. 3915

KIFUTÓFIUT délelőtti munkára felvesz cipőüzlet, Kossuth Lajos-utca 6. 3919
ONALÓ kezelőket keresek tőkével keresek „Lido” nevű kertmulató. Rákóczi-ut 134. 3916
ALLÁST KERES NŐI fehérmelűk, fűzők, melltartók készítését vállalom. Schönberger, Széchenyi-tér 2, emelet. 3885
MINDENES hávezetőnőnek elmennek. Cim a kiadóban. 3908
ELŐRENEDÜ ruhavagyonát hához ajánlkozok. Cim a kiadóban. 3927
INGATLAN-LAKÁS JULIUSRA és augusztusra keresek kertés házban 2 butorozott szobát konyha és fürdőszoba használattal. Telefon 45 vagy cim a kiadóban. 3897
KÜLVÁROSI nagy kertés házamat elcserélném üzlet céljára alkalmas belvárosi kisebb házzal. Lehet vidéken is. Aurel Vlaicu (Hadak)-utja 172. 3903
KÉT helyiségből álló új let a központban azonnala átadó. Cim a kiadóban. 3915
SÜRGŐSEN keresek vagy 2 szobás modern komfortos lakást a központban, nem magas emeleten és nem hegyen, jó honoráriumért. Cim a kiadóban. 3896
KÜLÖNFELE JÓ házőrző kutya vidékre átadó. Cim a kiadóban. 3899
ELVESZETT egy szép tehén, balszörvén és boltrán H. J. jelzessel. Becsületes megtaláló jutalom elében Orbán Balázs-utca 44 alá vigye vissza. 3917
FERRI! A jelígen levél van. 3917
ADORJANI Albert névre kiállított, 1—944 átméretű 5. számú érettségi bizonyítvány elveszett. Érvénytelen. 3917

RIO-mozgóban! Magyar feliratokkal! Pushin világírú novellája után! A POSTAMESTER A legnagyobb francia filmstájer. Főszerepben: HARRY BAUR, Janine Kráslon és Georj Rigoud. Előadások 3. 5. 7. és 9 órakor.

A Róm. Kat. Női Misszió kolozsvári szervezete Solymossy Viola zene tanárnő növendékei közreműködésével május 14-én délután 5 órai kezdettel a Piarista gimnázium dísztermében Forkas-utca 2., „Gyermek a gyermekért” látékony célú előadást rendez.

A szabadegyetem előadásainak órarendje Kedd, május 13. Délután 4.30—5.30 Kőműves Nagy Lajos: A modern színház cimmet tart előadást a Matematikai és Természettudományi Kar I. számú (fizikai) tantermében Arany János-utca 1. Belépés díjtalan.

Kolozsvár—Dés—Magyar-lápos—Kápolnakeresztúr—Nagybánya autóbussz indul május 2-án naponta délelőlt 11 órakor. Érdeklődni a főpostai móqólti autóbusszállomáson. Jequeleővel uoqand!

Transmisszió tengely 5.70 méter hosszú, háromcsapágyas eladó. Cim a kiadóban.